

29-11-2012
4/0220-0100-0052
/SEM

FDIH'S KLAGE OVER DANKORT- GEBYRER PÅ INTERNETTET

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUMÉ.....	1
2	AFGØRELSE	4
3	SAGSFREMSTILLING	5
3.1	Indledning.....	5
3.1.1	FDIH's klage over Nets' gebyrer for brug af dankort på internettet	5
3.1.2	Sagens parter.....	6
3.1.2.1	FDIH	6
3.1.2.2	Nets	6
3.2	Markedet for betalinger på internettet	7
3.2.1	Centrale aktører.....	8
3.2.1.1	Kortselskab	9
3.2.1.2	Kortudsteder	9
3.2.1.3	Kortindløser.....	10
3.2.1.4	Betalingsmodtager	10
3.2.1.5	Payment Service Providers (PSP'er).....	10
3.2.1.6	Kortbruger	11
3.2.2	Regulering af markedet for betalinger.....	11
3.2.3	Dankorttransaktioner på internettet	12
3.3	Dankortgebyrer for handel på internettet	14
3.3.1	Tidligere dankortgebyrer for handel på internettet.....	17
3.4	Nets' omkostninger og indtjening ved indløsning af dankort på internettet.....	17
3.4.1	Nets' indtægter.....	19
3.4.2	Nets' omkostninger	21
3.4.3	Nets' resultat før skat og overskudsgrad	25
3.4.4	Nets' resultat og omkostninger pr. transaktion.....	27
3.5	Andre nationale debetkort.....	28
4	HØRINGSSVAR	29
4.1	Nets' høringssvar	29
4.1.1	Isoleret vurdering af dankortgebyrer på internettet	29
4.1.2	Manglende vurdering af konkurrencen på markedet.....	30
4.1.3	Sammenligning af overskudsgrad med den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv	31
4.2	FDIH's høringssvar	33
5	VURDERING	35
5.1	Betalingstjenestelovens § 79	35
5.2	Tidligere praksis.....	37
5.2.1	PBS' gebyrer for handel på Internettet (2000)	37
5.2.2	Vurdering af PBS A/S' gebyrer ved Internet-transaktioner (2006)	38
5.2.3	Konkurrencestyrelsens supplerende undersøgelse af PBS A/S' gebyrfastsættelse i den ikke-fysiske handel (2006)	39
5.3	Kriterier for vurdering af dankortgebyrer i henhold til § 79	40
5.3.1	"Priser som ligger over prisen i andre lande med en effektiv betalingsformidling"	40
5.3.2	"Priser der ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne"	41

5.3.3	"Priser der medfører en overnormal indtjening, det vil sige en forrentning af investeringerne i det pågældende forretningsområde, der overstiger forrentningen for virksomheder i virksom konkurrence"	42
5.3.4	Kriterier for styrelsens vurdering af Nets' gebyrer for betaling med dankort på internettet	42
5.4	Vurdering af dankortgebyrer.....	43
5.4.1	Nets' overskudsgrad har siden 2008 været over [30-70] pct.....	44
5.4.2	Nets' investeringer har en høj forrentning	46
5.4.3	Nets har en høj indtjening på den marginale transaktion.....	50
5.4.4	Samlet vurdering af dankortgebyrerne på internettet.....	52
5.5	Konklusion	54

1 RESUMÉ

- 1 Denne sag drejer sig om, hvorvidt Nets' gebyrer for betalinger med dankort på internettet er i overensstemmelse med betalingstjenestelovens § 79. Det fremgår af § 79, at der ikke må anvendes urimelige priser og avancer ved gennemførelse af en betalingstransaktion.
- 2 Sagen er foranlediget af en klage fra Foreningen for Dansk Internet Handel (FDIH), som er en interesseorganisation for virksomheder, der forretningsmæssigt bruger internettet og andre digitale kanaler. FDIH finder, at gebyrerne for brug af dankort på internettet er for høje i henhold til lovens § 79.
- 3 Dankortgebyrer på internettet fastsættes af Nets. Nets er resultatet af fusionen mellem PBS Holding A/S og det norske selskab Nordito i 2009. Nets er eneste kortindløser af dankort på internettet. Det betyder, at hvis en internetforretning ønsker at kunne modtage dankort som betalingsmiddel via internettet, skal forretningen indgå en indløsningsaftale med Nets. Aftalen består i, at Nets indenfor en aftalt tidsperiode overfører betalingen fra kortbrugerens konto til forretningens konto. For denne ydelse betaler forretningen et gebyr pr. transaktion.
- 4 Gebyret, som betales af internetforretningen til Nets, er reguleret af betalingstjenestelovens gebyrbestemmelser, herunder § 79, hvoraf det fremgår, at der ikke må anvendes urimelige priser og avancer ved gennemførelse af en betalingstransaktion. Ved urimelige priser og avancer forstås priser og avancer, der er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence.
- 5 Det fremgår af lovens forarbejder, at en afgørelse i henhold til § 79 må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. I vurderingen af priserne for at modtage dankort og Nets' avance har styrelsen foretaget en undersøgelse af, om priserne står i et rimeligt forhold til de forbundne omkostningerne, og om de medfører en overnormal indtjening hos Nets.
- 6 Styrelsen har i den forbindelse særligt lagt vægt på følgende forhold:
 - Nets har siden 2005 haft et årligt overskud på indløsning af dankort på internettet og har de sidste fire år haft en gennemsnitlig omsætning på knap [...] mio. kr. og et gennemsnitligt årligt resultat på godt [...] mio. kr. Det svarer til, at Nets i perioden 2008-2011 har en årlig overskudsgrad på mellem [30-70] og [30-70] pct. Nets-koncernens samlede overskudsgrad lå i samme periode på mellem 13-16 pct. Indtjeningen ved indløsning af dan-

kort på internettet er altså væsentligt højere end indtjeningen på Nets' andre forretningsområder.

- Nets' overskudsgrad ved indløsning af dankort på internettet på mellem [30-70] og [30-70] pct. er også markant højere end den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv, som ligger mellem 3 og 5 pct. i perioden 2005-2010.
 - En estimering af Nets' forrentning af investeringerne forbundet med indløsning af dankort giver et årligt afkast på [0-40] pct. i perioden 1999-2011. Et sådant nøgletal sammenholdes ofte med et risikofrit alternativ så som renten for statsobligationer med henblik på bl.a. at vurdere risikotillægget ved den pågældende investering. Da den gennemsnitlige rente for statsobligationer var på 4 pct. i samme periode, indebærer det et risikotillæg på [0-40] pct. point, hvilket må betegnes som højt.
 - Et mål for afkast, som er forbundet med en risiko, er prisindekset for de 20 mest omsatte aktier i Danmark. Dette indeks har haft et gennemsnitligt årligt afkast på 9 pct. i perioden 1999-2011, svarende til et risikotillæg på 5 pct. point i forhold til den gennemsnitlige risikofrie rente på 4 pct. Også i denne sammenhæng må Nets gennemsnitlige årlige afkast på [0-40] pct. ved indløsning af dankort på internettet betegnes som en høj forrentning af investeringerne.
- 7 Endvidere understøtter beregninger af det såkaldte Lerner-indeks sammenholdt med tilsvarende indeks hos andre brancher og beregninger af forholdet mellem Nets' pris og marginalomkostninger, at indtjeningen ved indløsning af dankort på internettet er højere end tilfældet er hos andre brancher og næppe vil kunne opretholdes i et marked med virksom konkurrence.
 - 8 Det er styrelsens samlede vurdering, at dankortgebyrerne ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne, og at dankortgebyrerne fører til en overnormal indtjening hos Nets.
 - 9 Nets' gebyrer for dankort på internettet er derved højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence. Nets anvender derved urimelige priser og avancer ved indløsning af betalingstransaktioner foretaget med dankortet på internettet.
 - 10 Således indebærer de nuværende dankortgebyrer fastsat af Nets en overtrædelse af betalingstjenestelovens § 79.
 - 11 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal i medfør af betalingstjenestelovens § 98, stk. 1, derfor påbyde Nets at nedsætte dankortgebyrerne over for forret-

ninger på internettet således, at der ved fastsættelse af disse gebyrer ikke anvendes urimelige priser og avancer i henhold til § 79 i betalingstjenesteloven.

- 12 Styrelsen kan i henhold til BTL § 98, stk. 1, nr. 1 og 2 udstede påbud om, at "angivne priser eller avancer ikke må overskrides", eller "at der ved beregning af priser og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler", det vil fx sige påbud om fastsættelse af gebyr- eller avanceloftet. I nærværende sag vil styrelsen på nuværende tidspunkt undlade at udstede et sådant påbud, da det vurderes mest hensigtsmæssigt for konkurrencen på markedet, at markedets aktører selv forhandler sig frem til gebyrer, der ikke indebærer anvendelse af urimelige priser og avancer.

2 AFGØRELSE

- 13 Nets har overtrådt betalingstjenestelovens § 79 ved at have fastsat dankortgebyrer ved brug af dankort på internettet, der er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence.
- 14 Styrelsen påbyder i medfør af betalingstjenestelovens § 98, stk. 1, Nets at nedsætte dankortgebyrerne senest den 31. januar 2013 over for forretninger på internettet således, at der ved fastsættelse af disse gebyrer ikke anvendes urimelige priser og avancer i henhold til § 79 i betalingstjenesteloven.

3 SAGSFREMSTILLING

3.1 INDLEDNING

- 15 Denne sag drejer sig om, hvorvidt gebyrer for betalinger med dankort på internettet er i overensstemmelse med betalingstjenestelovens § 79. Det fremgår af § 79, at der ikke må *"anvendes urimelige priser og avancer"* ved gennemførelse af en betalingstransaktion.
- 16 Virksomheden Nets ejer dankortsystemet og er den eneste indløser af dankort. Det betyder, at en forretning skal have en aftale med Nets, såfremt den ønsker at kunne modtage betalinger via dankort på sin hjemmeside. Sagen vedrører således Nets' fastsættelse af dankortgebyrer på internettet over for internetforretninger.
- 17 Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) har henvendt sig til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med en klage over Nets' gebyrer for brug af dankort på internettet. FDIH har påpeget, at dankortgebyrerne er urimeligt høje og derfor udgør en overtrædelse af betalingstjenestelovens § 79.
- 18 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fører tilsyn med betalingstjenestelovens særlige regler om gebyrer og prisfastsættelse, herunder § 79. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen behandler derfor FDIH's klage efter denne bestemmelse i betalingstjenesteloven.

3.1.1 FDIH's klage over Nets' gebyrer for brug af dankort på internettet

- 19 FDIH henvendte sig første gang til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen 7. maj 2010 med en klage over virksomheden Nets' (tidligere PBS) gebyrer for brug af dankort på internettet. FDIH finder, at gebyrerne for brug af dankort på internettet er for høje og burde være faldet som følge af de seneste års kraftige stigning i antallet af dankorttransaktioner på internettet, idet udviklingsomkostninger ved etableringen af dankort på internettet efter FDIH's opfattelse burde være betalt nu.
- 20 På den baggrund anmodede FDIH Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om at foretage en undersøgelse af gebyrerne for brug af dankort på internettet.
- 21 FDIH anfører bl.a. følgende i sin klage:

"(...) Situationen er i korthed, at netbetalingerne og PBS/Nets indtægter i en årrække er steget eksplosivt, medens PBS/Nets' udviklingsomkostninger må antages at være betalt, hvorfor de samlede omkostninger må have været faldende eller i det mindste må have holdt sig nogenlunde konstante.

Samtidig har gebyrerne for betalinger med dankort på nettet været tæt ved uændret siden 1999 – og helt uændret siden 2008. Gebyrerne er karakteriseret ved, at der betales et særskilt gebyr pr. transaktion, at gebyret stiger i takt med betalingernes størrelse, og at der i tillæg til gebyret betales 0,1 % af købesummen i tillægsgebyr for betalinger over 100 kr.

En følge heraf er, at gebyret gennemsnitligt er ca. ti gange højere – og i visse tilfælde over 30 gange højere – ved betaling med dankort på nettet end ved betaling med dankort i den fysiske handel.

Det må på den baggrund med en meget stor grad af sikkerhed kunne lægges til grund, at gebyrerne for netbetalingerne i dag er væsentligt højere end omkostningerne. En følge heraf er, at gebyrerne må antages at være i strid med betalingstjenestelovens § 79, og derfor skal nedsættes således, at de er på niveau med omkostningerne.”

- 22 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har som følge af FDIH's klage, anmodet Nets om at redegøre for baggrunden for den nuværende gebyrstruktur og for Nets' omkostninger i forbindelse med indløsning af dankort på internettet.

3.1.2 Sagens parter

3.1.2.1 FDIH

- 23 FDIH er en interesseorganisation for virksomheder, der forretningsmæssigt bruger internettet og andre digitale kanaler.¹ FDIH har eksisteret siden 1997 og dækker alle former for e-handel. I de sidste to år har FDIH fordoblet antallet af medlemmer til omkring 600 ved udgangen af 1. kvartal 2012. Foreningens overordnede målsætninger er blandt andre, at 1) fremme distance- og internethandel i Danmark og internationalt, 2) varetage medlemmernes interesser overfor offentlige myndigheder, organisationer, kunder og samarbejdspartnere, og 3) at arbejde for en så effektiv, fri tilgængelig og billig internetinfrastruktur som muligt.

3.1.2.2 Nets

- 24 Nets-koncernen er en af nordens førende udbydere af betalings-, kort-, og informationssystemer. Nets udbyder således en række services indenfor bl.a. automatiserede betalinger, infrastrukturydelser, betalingskortløsninger, terminaler mv. I 2010 håndterede Nets knap 2 mia. transaktioner i Norden. Nets ejer dankortet, og opererer også som indløser af dette betalingskort.

¹ Jf. FDIH's klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen af 7. marts 2012.

- 25 Nets er resultatet af, at PBS Holding A/S i 2009 fusionerede med det norske selskab Nordito, som også leverede løsninger inden for betalingskort, betalingsformidling og informationstjenester. Nets er i dag ejet af danske og norske pengeinstitutter, samt Danmarks Nationalbank.
- 26 Nets-koncernen havde i 2011 en samlet omsætning på 5,56 mia. kr., og et resultat efter skat på 621 mio. kr.²

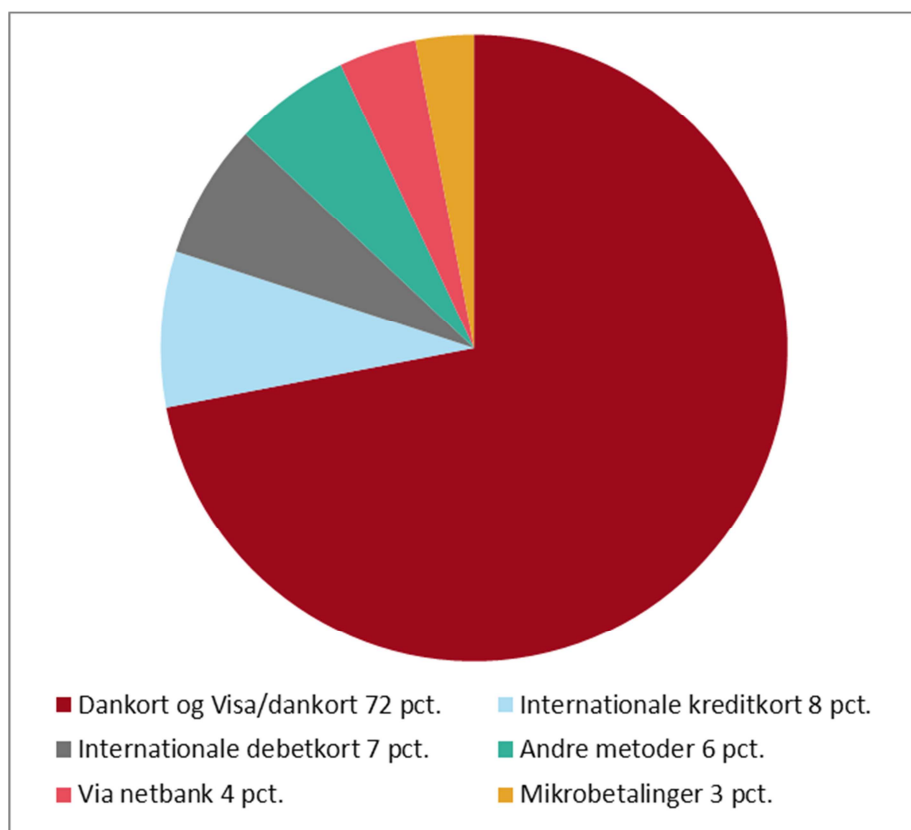
3.2 MARKEDET FOR BETALINGER PÅ INTERNETTET

- 27 Markedet for betalinger på internettet er præget af mange forskellige aktører, der er involveret i hver enkelt betalingstransaktion.
- 28 Der foreligger en række forskellige betalingsformer hvorpå en forbruger kan betale for sin vare eller tjenesteydelse på internettet. Forbrugeren kan bruge betalingskort så som dankort, internationale betalingskort, herunder kredit- og debetkort, men kan ofte også benytte netbank og mange andre metoder så som PayPal og eWire.
- 29 Dankort eller Visa/dankort er imidlertid den mest benyttede betalingsform på internettet i Danmark. Ifølge en undersøgelse foretaget af Nationalbanken vælges dankort eller Visa/dankort langt oftere end alternative betalingsformer, når der handles på internettet,³ jf. figur 1.

² www.nets.eu.

³ Nationalbankens Kvartalsoversigt, 1. kvartal 2012, Del 1, side 127-138.

Figur 1: Danskernes valg af betalingsform ved handel på internettet



Note: Mikrobetalingsmidler omfatter Paypal. Andre metoder dækker bl.a. betaling via faktura, afregning ved levering og betalinger via mobiltelefon.

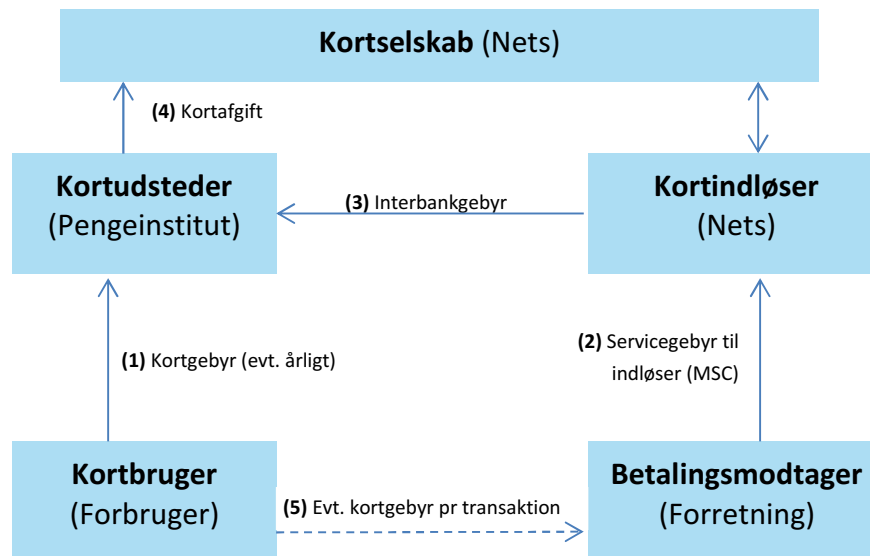
Kilde: Nationalbankens beregninger på baggrund af tal fra DIBS. Se Nationalbankens kvartalsoversigt 1. kvartal 2012: Betalinger ved handel på internettet

- 30 I det følgende beskrives de forskellige aktører på markedet, den gældende regulering og endelig beskrives forløbet for en betalingstransaktion med dankort på internettet i afsnit 3.2.3

3.2.1 Centrale aktører

- 31 Inden for dankortbetalinger på internettet opererer en række forskellige aktører; 1) kortselskab, 2) kortudstedere, 3) kortindlødere, 4) betalingsmodtagere, 5) payment service providers (PSP) og 6) kortbrugere.

Figur 2: Oversigt over centrale aktører



Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Egen tilvirkning.

3.2.1.1 Kortselskab

- 32 Der eksisterer forskellige betalingskort-koncepter (card schemes), fx dankort, MasterCard, Visa, American Express mv. De virksomheder, der ejer disse koncepter, kaldes kortselskaber eller rettighedshavere. Nets er rettighedshaver til dankort. En rettighedshaver varetager administration af regler samt tildeling af licenser til udstedelse og indløsning.
- 33 Det betyder, at hvis en bank fx ønsker at tilbyde (udstede) et dankort til sine kunder, skal den indgå aftale med Nets og overholde de krav og regler, som Nets har fastsat. Herved opnår en bank ret til at producere og sælge et kort med dankortlogo på. For denne ret betaler banken en licens til kortselskabet. Desuden kan kortselskaberne også opkræve transaktionsafhængige gebyrer.
- 34 Af andre kortselskaber kan nævnes Visa International, MasterCard International, American Express og Diners, som er rettighedshavere til henholdsvis VISA-kort, MasterCard, American Express og Diners kort.

3.2.1.2 Kortudsteder

- 35 *Kortudstedere* kan efter opnåelse af licens fra en rettighedshaver, udstede betalingskortet til kortbrugere. Kortudstedere er typisk pengeinstitutter. Eksempelvis udstedes dankort af pengeinstitutter i Danmark. Der findes dog også andre kortudstedere, såsom benzinselskaber, forretninger og stormagasiner. Disse betalingskort kan ofte kun benyttes i udstedernes egne forretninger.

3.2.1.3 Kortindløser

- 36 *Kortindløserne* tilbyder såkaldt indløsning til *betalingsmodtagere* (forretninger, internetforretninger). En indløsningsaftale mellem en betalingsmodtager og en kortindløser består i, at kortindløser sørger for, at en betaling indenfor en aftalt tidsperiode overføres fra kortbrugers konto til betalingsmodtagers konto.
- 37 Hvad angår indløsning af dankort er det alene Nets, der varetager denne opgave. Nets har således ikke tildelt andre kortindløserne licenser til at indløse dankort, hverken på internettet eller i den fysiske handel. Hvad angår andre betalingskort såsom MasterCard eller Visa Elektron, tilbydes indløsning af disse kort af en række forskellige kortindløserne, herunder Teller, Swedbank, Valitor og Euroline.
- 38 En kortindløser kan også tilbyde *indsamling og processing*. Ydelsen "indsamling" består i indsamling og videreformidling af betalingsoplysninger fra betalingsmodtager til kortindløser. Det kan fx vedrøre sikker overførelse af kortdata, betalingsoplysninger mv. fra forretningens webside til kortindløserens server. En sådan overførelse eller videreformidling af data er forbundet med omfattende sikkerhedsforanstaltninger og udvekslingen af oplysninger mellem betalingsmodtageren og kortindløseren sker i krypteret form. Denne ydelse tilbydes også af PSP'er, jf. afsnit 3.2.1.5.

3.2.1.4 Betalingsmodtager

- 39 *Betalingsmodtagere* er de forretninger, der indgår en indløsningsaftale med kortindløserne for at kunne modtage betalingskort som betalingsmiddel. I nærværende sag er betalingsmodtager ofte internetforretninger. Betalingsmodtagere kan dog også være læger, offentlige myndigheder og andre institutioner.

3.2.1.5 Payment Service Providers (PSP'er)

- 40 Internetforretninger har typisk et elektronisk betalingsmodul tilknyttet eller indbygget i deres hjemmeside. Internetforretninger, der vil modtage bl.a. dankortbetalinger, skal således indgå en aftale om et betalingsmodul eller betalingsgateway med en PSP. En PSP er registreret og certificeret af kortselskabet til at kunne håndtere kortinformationer i henhold til de internationale krav og standarder, der er fastlagt af kortselskaberne. En betalingsgateway kan sammenlignes med en fysisk dankortterminal. En betalingsgateway er et stykke software, der formidler information om kortbetalinger på internettet fra den hjemmeside, hvor købet foretages til forretningens kortindløser.

- 41 Der findes i dag omkring 20 udbydere af betalingsgateways godkendt til dankort på det danske marked, deriblandt Nets selv.⁴

3.2.1.6 Kortbruger

- 42 Kortbrugere er de personer, der ejer betalingskortet, altså de brugere, der fx har fået tilbudt et dankort af deres bank og hvor kortet er tilknyttet en bankkonto. Betalingskort så som kreditkort kan som nævnt også være udstedt af benzinselskaber, detailhandelskæder, brugsforeninger eller lignende.

3.2.2 Regulering af markedet for betalinger

- 43 Gebyrer i forbindelse med betalinger er i Danmark bl.a. reguleret ved betalingstjenestelovens kapitel 7. Her er fastsat generelle regler for fastsættelse og opkrævning af gebyrer. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der ifølge betalingstjenestelovens § 98, stk. 1,⁵ fører tilsyn med lovens gebyrbestemmelser. Tilsynet omfatter bl.a. de gebyrbestemmelser, der gælder for brug af betalingskort i Danmark.

- 44 Styrelsen skal i den forbindelse påse, at gebyrerne for brug af betalingskort på fx internettet er i overensstemmelse med reglerne. Fastsættelse af gebyrer for brug af dankort og andre betalingskort på internettet følger af betalingstjenesteloven § 79:

”Ved fastsættelse af gebyr m.v. i forbindelse med gennemførelse af betalingstransaktioner med et betalingsinstrument som nævnt i § 6, nr. 9, må der ikke anvendes urimelige priser og avancer. Ved urimelige priser og avancer forstås priser og avancer, der er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence.”

- 45 Dankortet er et betalingsinstrument, idet et betalingsinstrument ifølge lovens § 6, nr. 9 defineres som

”enhver form for personligt instrument eller sæt af procedurer, der er aftalt mellem brugeren og udbyderen af betalingstjenester, og som brugeren benytter til at iværksætte en betalingsordre.”

⁴ Jf. FDIH's brev af 27. april 2012 er Nets' udbyder af betalingsgatewayen Netsaxept.

⁵ ”Konkurrencestyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af §§ 40 og 77-81 samt artikel 6 og 7 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 924/2009 om grænseoverskridende betalinger i Unionen og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2560/2001 og kan i den forbindelse udstede de fornødne påbud, herunder påbud om, 1) at vilkår for adgang til betalingssystemer for udbydere af betalingstjenester skal ændres, 2) at angivne priser og avancer ikke må overskrides, og 3) at der ved beregningen af priser og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler.” – Betalingstjenestelovens § 98, stk. 1.

- 46 Lovens bestemmelser gælder for alle udbydere af betalingstjenester i Danmark. Alle selskaber, der indløser og udsteder betalingskort på det danske marked, dvs. også selskaber, der ikke er fysisk etableret i Danmark, er omfattet af betalingstjenestelovens bestemmelser.
- 47 Lovens gebyrbestemmelser har siden 1999 sondret mellem fysisk og ikke-fysisk handel, jf. boks 1. Baggrunden for at indføre en sondring var at sikre, at udviklingen af nye handelsformer og betalingssystemer i den ikke-fysiske handel blev fremmet ved at give indløserne mulighed for at finansiere omkostningerne til udvikling heraf ved opkrævning af gebyrer. Det var samtidig hensigten, at dankortet fremover kunne følge med den teknologiske udvikling på området.

Boks 1

FYSISK OG IKKE-FYSISK HANDEL

Fysisk handel defineres i betalingstjenesteloven som "afvikling af en betalingstransaktion, der forudsætter fysisk tilstedeværelse af betaler og betalingsmodtager", mens ikke-fysisk handel er al øvrig handel. Ikke-fysisk handel er således ikke blot internethandel, men også telefon- og postordresalg, brug af betalingskort i ubetjente betalingsautomater til køb af billetter i forbindelse med transport, parkeringsafgift, betaling ved betalingsvejanlæg samt betaling med betalingskort i ubetjente betalingsautomater ved benzinstandere og i forretningernes selvbetjeningskasser.

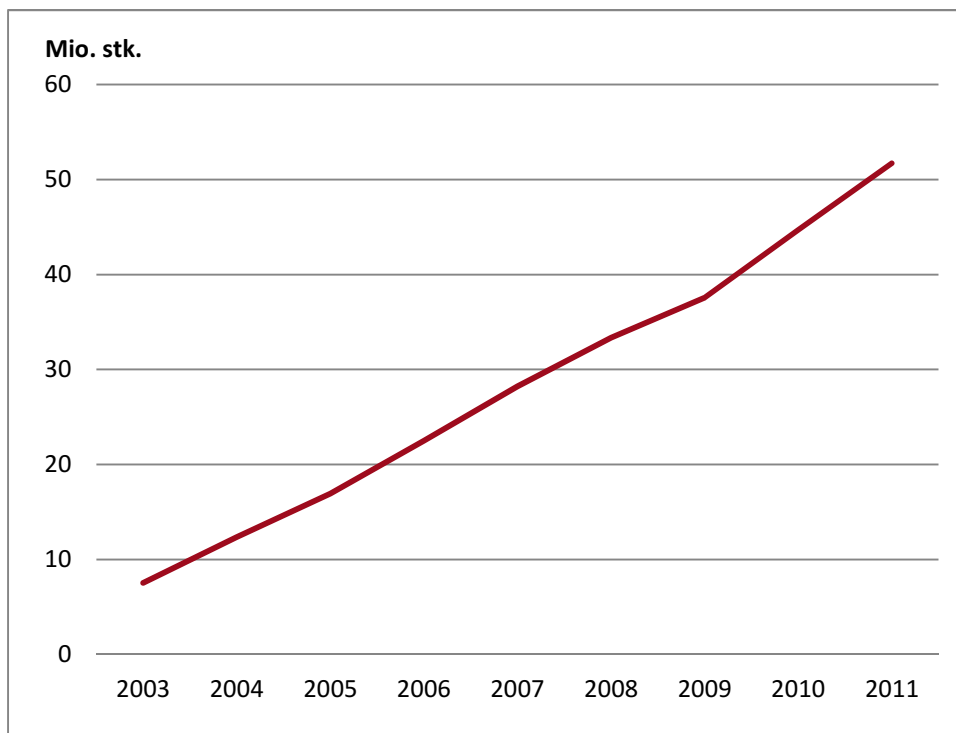
Reglerne for fastsættelse og opkrævning af gebyrer er forskellige afhængigt af, om der er tale om fysisk eller ikke-fysisk handel. Forretninger i den fysiske handel må kun overvælte gebyrer på kreditkort til forbrugerne, mens forretninger i den ikke-fysiske handel må overvælte gebyrer på alle betalingskort. Dog må forretninger ikke overvælte et højere gebyr, end det der betales til kortindløser. Nærværende sag omhandler handel på internettet, dvs. ikke-fysisk handel.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

3.2.3 Dankorttransaktioner på internettet

- 48 Siden 1999 har det været muligt at bruge dankort som betalingsmiddel på internettet, og antallet af dankorttransaktioner på internettet har været støt stigende siden da, jf. figur 3. I 2011 blev der gennemført over 50 mio. dankorttransaktioner på internettet.

Figur 3: Udvikling i antal dankorttransaktioner på internettet

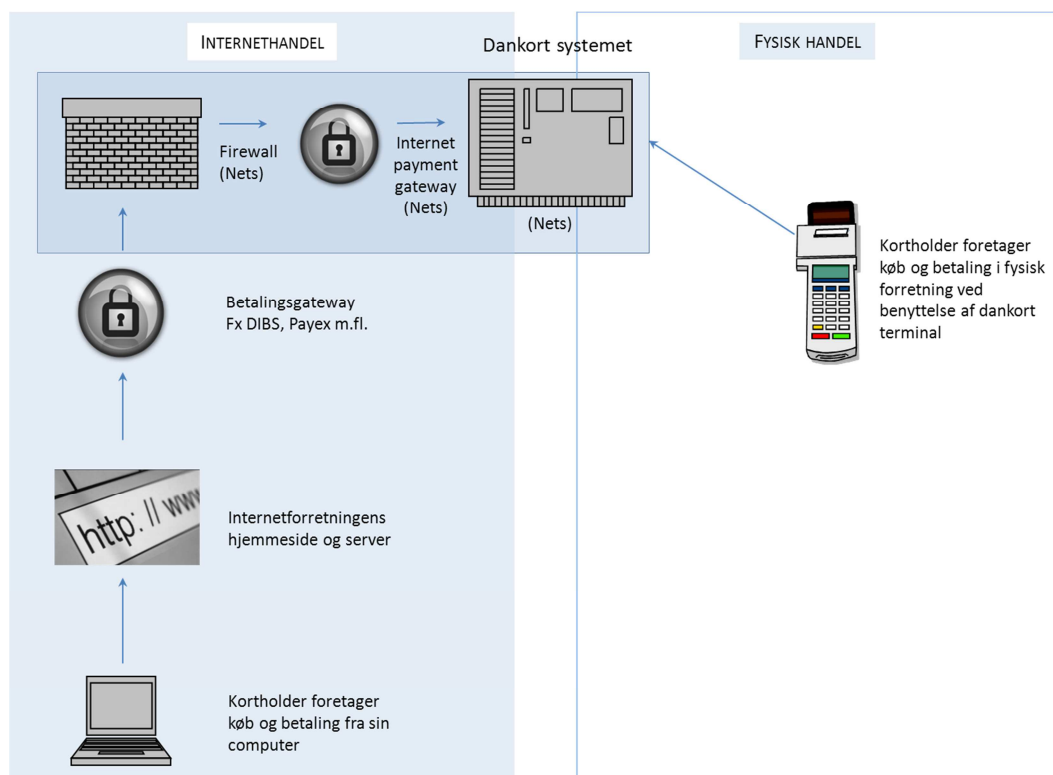


Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

- 49 I perioden 2006-2011 er antallet af dankorttransaktioner på internettet mere end fordoblet. Samtidig er antallet af internetforretninger, der modtager dankort, vokset betydeligt. I perioden 2008-2011 er antallet af internetforretninger, der modtager dankort hvert år vokset med omkring 1.500.⁶ I begyndelsen af 2012 havde Nets indløsningsaftaler med knap 13.000 internetforretninger.
- 50 Selvom handlen med dankort på internettet har været kraftigt voksende de seneste par år, er den samlede brug af dankort på internettet dog stadig langt mindre end brugen af dankort i den fysiske handel. I 2011 blev der foretaget 800 mio. dankorttransaktioner i den fysiske handel.
- 51 En betalingstransaktion på internettet er illustreret i nedenstående figur 4.

⁶ Jf. rapporten "Betalingskortmarkedet 2012". www.kfst.dk

Figur 4: Betalingstransaktion på internettet



Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

- 52 Kortbruger initierer betalingsprocessen fra sin computer idet han køber og med sit dankort betaler for en vare på en internetforretnings hjemmeside. Betalinggateway'en indsamler og videreformidler de betalingsoplysninger, der skal gå videre til kortindløser. Datastrømmen med betalingsoplysninger passerer en række sikkerhedsforanstaltninger, eller firewall hos Nets, før betalingstransaktionen til slut rammer dankortsystemet hos Nets. Herfra agerer Nets som kortindløser og sørger for, at købsbeløbet overføres fra kortbrugers bankkonto til internetforretningens konto i overensstemmelse med den indløsningsaftale, der er indgået med internetforretningen.

3.3 DANKORTGEBYRER FOR HANDEL PÅ INTERNETTET

- 53 Siden april 1999 har det været muligt for kortindløserne som eksempelvis Nets at opkræve et gebyr fra betalingsmodtager, når et betalingskort benyttes som betalingsmiddel i den ikke-fysiske handel, dvs. fx på internettet. Hver gang der foretages et køb med dankort via en internetforretningens hjemmeside betaler internetforretningen et gebyr til Nets. Internetforretningen har mulighed for at overvælte dette gebyr på kunden.
- 54 Den nuværende gebyrstruktur er skitseret nedenfor i tabel 1. Som det fremgår, er det gebyr, Nets opkræver af internetforretninger, tredelt afhængigt af

købsbeløbets størrelse. Gebyret er således højere for større beløb end mindre beløb. Særligt udgøres gebyret for transaktioner over 100 kr. af en fast pris på 1,45 kr. plus et såkaldt ad valorem-gebyr på 0,10 pct. af købsbeløbet. Foruden de variable gebyrer, som afhænger af købsbeløbets størrelse, betaler internetforretningen et oprettelsesgebyr på mellem 250 og 1.250 kr.,⁷ samt et abonnementsgebyr på 1.000 kr. årligt til Nets.

- 55 Baggrunden for den tredelte gebyrstruktur er ifølge Nets at understøtte den generelle internethandel. Hvad angår ad valorem-gebyret har Nets anført, at et gebyr beregnet på baggrund af købsbeløbet er almindelig praksis på markedet for indløsning af betalingskort og for betalinger på internettet.⁸

Tabel 1
NETS' GEBYR FOR INDLØSNING AF DANKORT PÅ INTERNETTET

KØBSBELØB	GEBYRSATS
Under 50 kr.	0,70 kr.
50-100 kr.	1,10 kr.
Over 100 kr.	1,45 kr. + 0,10 pct. af købsbeløb

Note: Nets' gebyr siden marts 2008

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

- 56 Reguleringen af gebyrer i den fysiske hhv. ikke-fysiske handel er forskellig, og gebyrerne for at modtage dankort på internettet er anderledes end gebyrerne for at modtage dankort i en fysisk forretning. I den fysiske handel må gebyrerne for at modtage dankort maksimalt dække halvdelen af Nets' og bankernes omkostninger ved at drive dankort. Samtidig er det ikke tilladt for den fysiske forretning at overvælte gebyret direkte på kunden. Dette følger henholdsvis af betalingstjenesteloven, bekendtgørelsen om beregning af det årlige abonnement⁹ samt bekendtgørelsen om gebyrer ved brug af betalingsinstrumenter i den fysiske handel.¹⁰
- 57 I den ikke-fysiske handel kan Nets frit sætte sit gebyr indenfor rammerne af betalingstjenestelovens § 79.

⁷ Forretningen betaler 250 kr., hvis oprettelsen sker via et webhotel, og 1.250 kr., hvis betalingsserver, og internetforretningens software skal certificeres af Nets. Se www.nets.eu.

⁸ Nets brev af 8. maj 2012.

⁹ Se Bekendtgørelse nr. 1475 af 22/12/2009 om beregning af det årlige abonnement i henhold til § 80, stk. 3, i lov om betalingstjenester.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=129340>

¹⁰ Se Bekendtgørelse nr. 1411 af 28/12/2011 om gebyrer ved brug af betalingsinstrumenter i den fysiske handel. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=139814>.

- 58 Nets har oplyst, at der for internetforretninger med mange transaktioner ydes en rabat på gebyrerne. Rabatternes størrelse varierer alt efter, hvor mange transaktioner internetforretningen gennemfører i kvartalet, jf. tabel 2.

Tabel 2
RABATSKALA

KVARTALSVIS TRANSAKTIONSMÆNGDE		RABAT PÅ TRANSAKTIONSPRISEN (DKK)
Fra	Til	
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]

Kilde: Nets

- 59 Der er således mulighed for, at en internetforretning kan opnå rabat på op til [...] kr. per transaktion, såfremt internetforretningen modtager minimum [...] dankorttransaktioner per kvartal. Det gennemsnitlige antal transaktioner per kvartal for internetforretninger i Danmark var [...] i 2011. Størstedelen af de internetforretninger, som har indgået en indløsningsaftale med Nets, opnår ikke rabat på listeprisen.
- 60 [...]

Tabel 3
[...]

Kilde: Nets

- 61 [...]
- 62 [...]
- 63 I 2011 ydede Nets samlet set en rabat på [...] mio. kr. i forhold til listeprisen, svarende til [...] pct. Som følge af Nets' prissætning, og den rabatstruktur som tilbydes, udgjorde det gennemsnitlige gebyr [...] kr. pr. dankorttransaktion i 2011.¹¹

¹¹ Nets' omsætning fra serviceafgifter udgjorde [...] mio. kr. i 2011 og antallet af dankorttransaktioner på internettet var i samme år 51,7 mio.

3.3.1 Tidligere dankortgebyrer for handel på internettet

- 64 Dankortgebyrerne er generelt faldet, siden det i 1999 blev muligt at betale med dankortet på internettet, jf. tabel 4. Nogle af gebyrned sættelserne har været en følge af den daværende Konkurrencestyrelses analyser af dankortbetalinger på internettet. Disse analyser er nærmere beskrevet i afsnit 5.2.

Tabel 4
DANKORTGEBYRER PÅ INTERNETTET SIDEN 1999

KØBSBELØB	1999	2000	2006	2008-2012
Under 50 kr.	1,95 kr. + 0,15 pct.	1,95 kr. + 0,10 pct.	1,45 kr. + 0,10 pct.	0,70 kr.
50-100 kr.	1,95 kr. + 0,15 pct.	1,95 kr. + 0,10 pct.	1,45 kr. + 0,10 pct.	1,10 kr.
Over 100 kr.	1,95 kr. + 0,15 pct.	1,95 kr. + 0,10 pct.	1,45 kr. + 0,10 pct.	1,45 kr. + 0,10 pct.

Note: Gebyrerne på hhv. 0,15 og 0,10 pct. er ad valorem-gebyrer.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

- 65 Samlet set er dankortgebyrerne blevet reduceret tre gange i perioden 1999 – 2012, jf. tabel 4. Eksempelvis medførte en dankorttransaktion på 49 kr. i 1999 et gebyr på 1,96 kr., mens gebyret i dag for en tilsvarende betaling udgør 0,70 kr., svarende til et (nominelt) fald på godt 60 pct. En dankorttransaktion på 2.000 kr. medførte i 1999 et gebyr 4,95 kr., mens gebyret for en tilsvarende betaling udgør 3,45 kr., svarende til et fald på ca. 30 pct.
- 66 Den nuværende gebyrstruktur og gebyrniveauer har været gældende siden 2008.

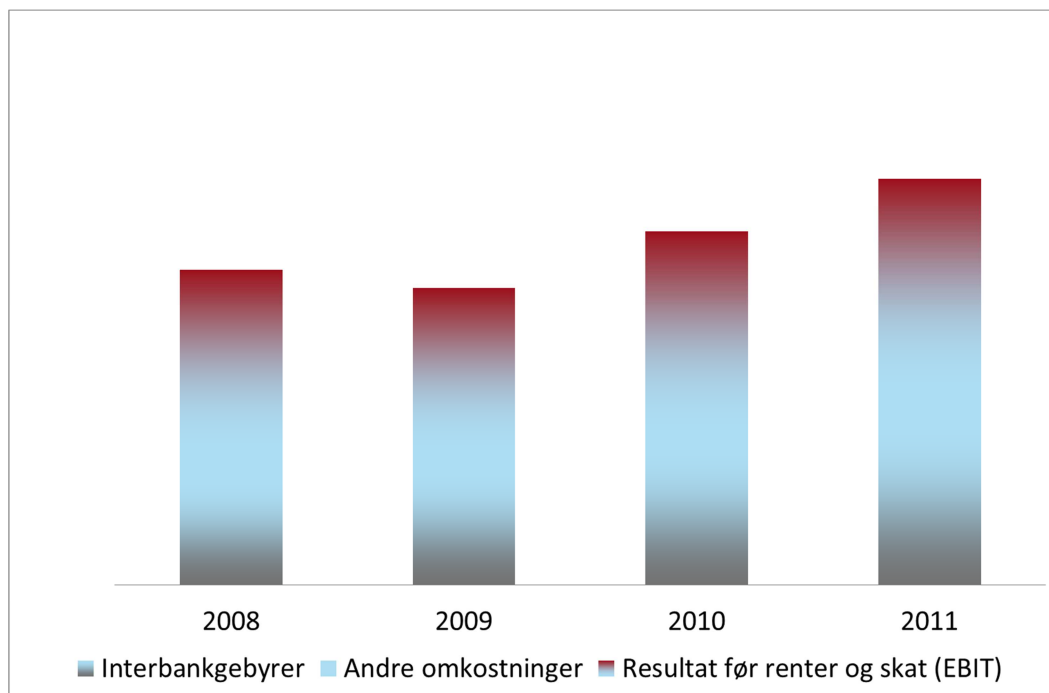
3.4 NETS' OMKOSTNINGER OG INDTJENING VED INDLØSNING AF DANKORT PÅ INTERNETTET

- 67 Nets har i perioden 2001-2011 haft en voksende omsætning på indløsning af dankort på internettet. Omsætningen er vokset fra [...] mio. kr. i 2001 til [...] mio. kr. i 2011, jf. figur 5.
- 68 Nets' omkostninger består af vederlag til udstedere (interbankgebyrer)¹² og egne omkostninger. Disse udgjorde i 2011 henholdsvis [...] mio. kr. og [...] mio. kr. Således havde Nets et resultat på [...] mio. kr. ved indløsning af dankort på internettet i 2011.
- 69 I perioden 2008-2011 er den samlede omsætning for indløsning af dankort på internettet vokset med knap [...] mio. kr. Det ses også heraf, at omkostninger-

¹² Det bemærkes, at omkostningsposten vederlag til udstedere i nærværende sag omtales som interbankgebyrer, uanset at gebyret ikke er fastsat af danske kortudstedere i fællesskab, men af Nets' bestyrelse. Styrelsen lægger til grund, at der er tale om en transaktionsbestemt betaling fra indløser til udsteder, hvilket normalt omtales som interbankgebyr.

ne til interbankgebyrer og til dels Nets' årlige resultat er steget i samme periode.

Figur 5: Nets' omsætning ved dankort på internet fordelt på centrale poster



Note: Figuren er ændret, så de konkrete satser ikke fremgår.

Kilde: Nets

- 70 Tabel 5 nedenfor opsummerer Nets' indtægter og omkostninger ved indløsning af dankort og e-dankort¹³ under ét opdelt på relevante regnskabsposter. Principielt burde indtægter og udgifter vedrørende e-dankort ikke indgå i opgørelsen, fordi nærværende sag alene vedrører dankortgebyrerne på internettet. Det er imidlertid ikke muligt for Nets at opsplitte posterne. Da antallet af transaktioner med e-dankort udgjorde blot 33.000 i 2011, svarende til 0,06 pct. af antallet af dankorttransaktioner på internettet, har det imidlertid ikke betydning for vurderingen, at tallene i tabel 5 lægges til grund for denne .

¹³ e-dankort er et supplement til dankortet og er alene udviklet til nethandel. Med e-dankort betaler forbrugeren for sin nethandel via netbank og skal derfor ikke afgive sine kortoplysninger, som ved brug af et fysisk betalingskort.

Tabel 5 NETS' RESULTATOPGØRELSE DANKORT OG E-DANKORT PÅ INTERNETTET				
1000 KR.	2008	2009	2010	2011
Omsætning				
Serviceafgifter	[...]	[...]	[...]	[...]
Øvrige indtægter	[...]	[...]	[...]	[...]
Bruttoomsætning i alt	[...]	[...]	[...]	[...]
Vederlag til udstedere ¹	[...]	[...]	[...]	[...]
Nettoomsætning	[...]	[...]	[...]	[...]
Omkostninger	[...]	[...]	[...]	[...]
IT-drift	[...]	[...]	[...]	[...]
PIN-kode produktion, adm. og distribution	[...]	[...]	[...]	[...]
Direkte driftsomkostninger	[...]	[...]	[...]	[...]
Service	[...]	[...]	[...]	[...]
Produktadm. og forretningsudvikling	[...]	[...]	[...]	[...]
Udviklings- og forvaltningstid	[...]	[...]	[...]	[...]
Afskrivninger	[...]	[...]	[...]	[...]
Lønsumsafgift og købsmoms	[...]	[...]	[...]	[...]
Omkostninger i alt	[...]	[...]	[...]	[...]
Resultat før renter og skat (EBIT)	[...]	[...]	[...]	[...]
EBIT	[30-70] %	[30-70] %	[30-70] %	[30-70] %

Note 1: Vederlag til udstedere omtales i nærværende sag som interbankgebyr, jf. fodnote 12. I Nets' interne regnskab for dankortindløsning på internettet indgår "vederlag til udstedere" (interbankgebyrer) som et led i beregningen af nettoomsætningen. I nærværende notat omtales interbankgebyrerne dog generelt som en omkostningspost.

Kilde: Nets, oplyst pr. brev af 1. juni 2012.

Anmærkning: e-dankort er et supplement til dankortet og er alene udviklet til nethandel. Med e-dankort betaler forbrugeren for sin nethandel via netbank og skal derfor ikke afgive sine kortoplysninger, som ved brug af et fysisk betalingskort.

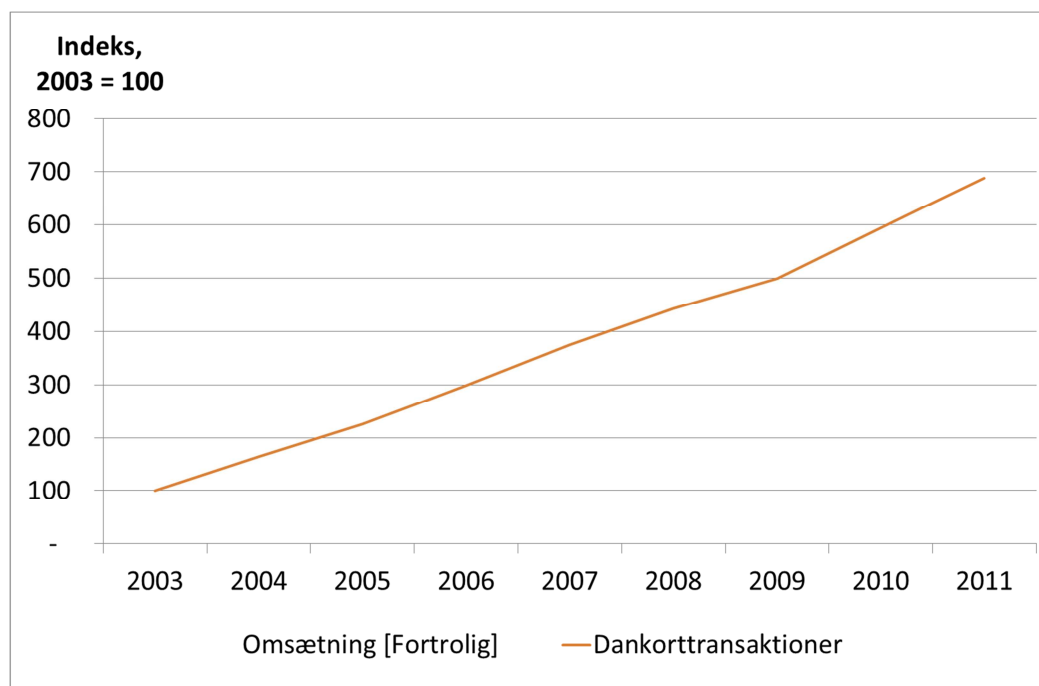
3.4.1 Nets' indtægter

- 71 Nets' indtægter ved indløsning af dankort udgøres af serviceafgifter, dvs. gebyrerne som angivet i tabel 1, og øvrige indtægter såsom konsulenttydelser og andre ydelser i relation til dankortet.
- 72 I 2011 udgjorde serviceafgifterne og øvrige indtægter henholdsvis [...] mio. kr. og [...] mio. kr., jf. tabel 5. I perioden 2008-2011 har serviceafgifter i gennemsnit udgjort ca. [...] pct. af Nets' samlede omsætning forbundet med indløs-

ning af dankort på internettet. Den samlede omsætning i 2011 var [...] mio. kr. Heraf blev [...] mio. kr., svarende til [...] pct., betalt videre til de udstedende banker i form af interbankgebyrer. De samlede nettoindtægter i 2011 udgjorde således [...] mio. kr.

- 73 Nets' primære indtægtskilde er gebyrindtægter for betalinger over 100 kr. Baggrunden er først og fremmest, at langt de fleste dankorttransaktioner (79 pct.) indebærer et købsbeløb på over 100 kr. Gebyrindtægterne for købsbeløb over 100 kr. udgjorde [...] mio. kr. i 2011. Heraf var knap [...] mio. kr. en følge af gebyret på 1,45 kr. og de resterende [...] mio. kr. var en følge af ad valorem-gebyret på 0,10 pct.
- 74 Hvis der tages udgangspunkt i den gennemsnitlige samlede omsætning pr. dankorttransaktion, er denne faldet fra [...] kr. i 2003 til [...] kr. i 2011, svarende til et fald på 15 pct. I samme periode er antallet af transaktioner vokset med knap 600 pct.
- 75 Den kraftige vækst i antallet af dankorttransaktioner sammenholdt med det mindre fald i Nets' omsætning pr. transaktion har medført en betydelig stigning i Nets' samlede omsætning. Dette fremgår af figur 6 hvor det ses, at udviklingen i Nets' omsætning siden 2003 næsten har fulgt udviklingen i antallet af transaktioner.

Figur 6: Udvikling i Nets' årlige omsætning og dankorttransaktioner



Kilde: Nets

3.4.2 Nets' omkostninger

- 76 Nets' omkostninger ved at indløse dankort på internettet består overordnet set af interbankgebyrer og driftsomkostninger.
- 77 Størstedelen af Nets' omkostninger udgøres af interbankgebyrerne (vederlag til udstedere).¹⁴ Interbankgebyrerne er transaktionsbaserede og er afhængige af købsbeløbets størrelse, jf. nedenstående tabel 6. I de tre gebyrtrin betaler Nets' henholdsvis [...] kr. (for købsbeløb mellem 0 og 50 kr.), [...] kr. (for købsbeløb mellem 50 og 100 kr.), og [...] kr. pr. transaktion til bankudstederne (for købsbeløb over 100 kr.).
- 78 Som følge af det øgede antal dankorttransaktioner, er omkostningerne til interbankgebyrer også vokset fra ca. [...] mio. kr. i 2008 til [...] mio. kr. i 2011. I denne periode har interbankgebyrerne i gennemsnit udgjort knap [...] pct. af de samlede omkostninger ved indløsning af dankort på internettet.
- 79 Udover interbankgebyrerne til kortudsteder har Nets egne omkostninger, som primært består af omkostninger til it-drift, direkte drift og service. Omkostninger til it-drift indebærer blandt andet håndtering af indkomne transak-

¹⁴ I Nets' interne regnskab for dankortindløsning på internettet indgår "vederlag til udstedere" (interbankgebyrer) som et led i beregningen af nettoomsætningen. I nærværende notat omtales interbankgebyrerne dog generelt som en omkostningspost.

tioner og omkostninger til en sikker betalingsgateway. Omkostninger til denne særlige gateway var [...] mio. kr. i 2010. Direkte driftsomkostninger indebærer bl.a. omkostninger i forbindelse med godkendelse af dankorttransaktioner og håndtering af transaktionerne til og fra bankerne, samt kreditvurdering af nye dankort-forretninger. Derudover indeholder direkte driftsomkostninger også tab på dankorttransaktioner, som udgjorde [...] mio. kr. i 2011. Risiko for tab skyldes bl.a. konkurser samt betalingsgarantier på op til 1.000 kr. over for internetforretninger.¹⁵ Service består af personaleomkostninger, servicering af aftaler mv.

- 80 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøger hvert andet år omkostningerne ved indløsning af dankort i den fysiske handel.¹⁶ I nærværende sag har styrelsen sammenholdt relevante omkostningsposter pr. transaktion i den ikke-fysiske handel med den fysiske handel. Det kan i den forbindelse konstateres, at de centrale omkostningsposter (it-drift, direkte driftsomkostninger og service) ikke adskiller sig væsentligt fra omkostningsniveauerne i den fysiske handel. Nets har oplyst, at omkostninger til it-drift er den primære forskel, mens omkostningsforskelle mellem fysisk og ikke-fysisk handel vedrørende tab, indsigelsesbehandling mv. ikke er særligt store i Nets' regi.¹⁷

¹⁵ Jf. Nets' besvarelse af 16. april 2012 på Konkurrence – og Forbrugerstyrelsens spørgsmål af 20. marts 2012.

¹⁶ Dette følger af § 12, stk. 2 i Bekendtgørelse nr. 1475 af 22. december 2009 om beregning af det årlige abonnement i henhold til § 80, stk. 3 i lov om betalingstjenester, hvorefter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ansvar for gennemførslen af omkostningsundersøgelsen efter § 4, der fastsætter at der hvert andet år skal gennemføres en undersøgelse af omkostningerne ved driften af et betalingssystem.

¹⁷ Jf. Nets' besvarelse af 16. april 2012 på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens spørgsmål af 20. marts 2012.

Tabel 6
NETS' OMKOSTNINGER PR. DANKORTTRANSAKTION (2010-2011)

KØBSBELØB	INTERBANKGEBYR		ØVRIGE OMKOSTNINGER		SAMLEDE OMKOSTNINGER PR. TRANSAKTION	
					2010	2011
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Under 50 kr.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
50-100 kr.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Over 100 kr.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Note: Interbankgebyrsatserne er uændret fra 2010 til 2011.

Kilde: Nets

Anmærkning: Nationalbankens rapport fra 2012 om "Faste og variable omkostninger ved betalinger i Danmark" viser, at langt størstedelen af de øvrige omkostninger ikke varierer med købsbeløbet. De øvrige omkostninger er derfor fordelt ligeligt ud på antallet af transaktioner.

- 81 Omkostningerne pr. dankorttransaktion er i tabel 6 opgjort i de tre gebyrtrin. Anden kolonne viser interbankgebyrerne i de tre trin 0-50 kr., 50-100 kr. og beløb over 100 kr., mens tredje kolonne viser Nets' øvrige omkostninger pr. transaktion. Kolonnen yderst til højre illustrerer Nets' samlede omkostning pr. transaktion for de tre gebyrtrin.
- 82 De samlede omkostninger forbundet med en dankortbetaling på internettet på mellem 0-50 kr. og 50-100 kr. er henholdsvis [...] kr., og [...] kr., og for beløbsstørrelser over 100 kr. er omkostningerne [...] kr. pr. transaktion, jf. tabel 6. Disse transaktionsomkostninger kan sammenholdes med Nets' gebyrer i de samme trin for at få en idé om Nets' dækningsbidrag og overskudsgrad, jf. afsnit 3.4.3.
- 83 Nets' omkostninger i 2011 er betydeligt højere end i 2010. I 2010 udgjorde Nets' egne omkostninger [...] mio. kr., svarende til [...] kr. pr. transaktion, mens de i 2011 udgjorde [...] mio. kr., svarende til [...] kr. pr. transaktion. Den kraftige stigning på godt [...] pct. er primært en følge af større omkostninger til it-drift, direkte drift og service.¹⁸
- 84 Nets har anført, at baggrunden for den kraftige stigning i omkostningerne til it-drift på ca. [...] mio. kr. skyldes, at der i 2011 er benyttet mange ressourcer og midler på at driftsstabilisere og fremtidssikre kortplatformen i Nets, som bl.a. benyttes af dankortet.
- 85 Hvad angår driftsomkostningerne, som er vokset med knap [...] mio. kr., har der i 2011 været tale om et højere tab som følge af konkurser og betalingsga-

¹⁸ Nets' brev af 6. juli 2012.

ranti på ca. [...] mio. kr. mod [...] mio. kr. i 2010. Dertil kommer, at Nets' har haft øgede omkostninger til ekstern kreditvurdering af nye dankortforretninger.

- 86 Stigningen i omkostningerne til service på ca. [...] mio. kr. skyldes højere omkostninger til indsigelsesbehandlinger, samt at der på serviceområdet er benyttet mange ressourcer på realisering af synergieffekter i forbindelse med fusionen med norske Nordito. Dette bevirker, ifølge Nets, høje omkostningsniveauer i de første år efter fusionen, men vil derefter resultere i faldende enhedsomkostninger.
 - 87 Hvis Nets' indløsning af dankort på internettet ansues over en længere periode ses det, at Nets i perioden 1999-2008 har haft et akkumuleret underskud på systemet til dankort på internettet beregnet på baggrund af de initiale investeringer og diverse udviklingsomkostninger, jf. tabel 7.
 - 88 De initiale investeringer og heraf afskrivninger udgjorde betydelige omkostninger i forbindelse med lanceringen af dankorthandel på internettet og de følgende år, men har siden hen udgjort en faldende andel af de samlede omkostninger.
 - 89 De relativt høje øvrige omkostninger i 2005 og de omkringliggende år, jf. tabel 7, skyldes ifølge Nets, at der her var tale om særlige omkostninger til marketing for dankortet.
-

Tabel 7

NETS' AKKUMULEREDE RESULTAT (2001-2011)

	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	2006E ¹	2007E ¹	2008	2009	2010	2011
Indtægter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vederlag til udstedere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øvrige omkostninger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Heraf afskrivninger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akkumuleret resultat	[-40-80]²	[-40-80]	[-40-80]	[-40-80]	[-40-80]	[-40-80]	[-40-80]	[0-40]	[40-80]	[80-120]	[160-200]

Note 1: Bemærk, at regnskabsoplysningerne i årene 2005-2007 er estimeret af Nets, idet Nets i denne periode ikke kan fremskaffe de pågældende oplysninger. Disse estimerer er beregnet af Nets på baggrund af konkret viden om afgrænsede omkostningsposter, samt en vurdering af størrelsen af it-drift og serviceomkostninger. Nets har anført, at usikkerheden ved denne metode er +/- 3 mio. kr. pr. år i omkostninger. Siden 2008 har Nets ført et særskilt produktregnskab for indløsning af dankort på internettet.

Note 2: Nets har ikke mulighed for at opdele resultatet på relevante regnskabsposter i årene 1999-2001. Nets opnåede i perioden 1999-2000 et akkumuleret underskud på [0-40] mio. kr., hvorfor det akkumulerede underskud i 2001 er [40-80] mio. kr.

Kilde: Nets

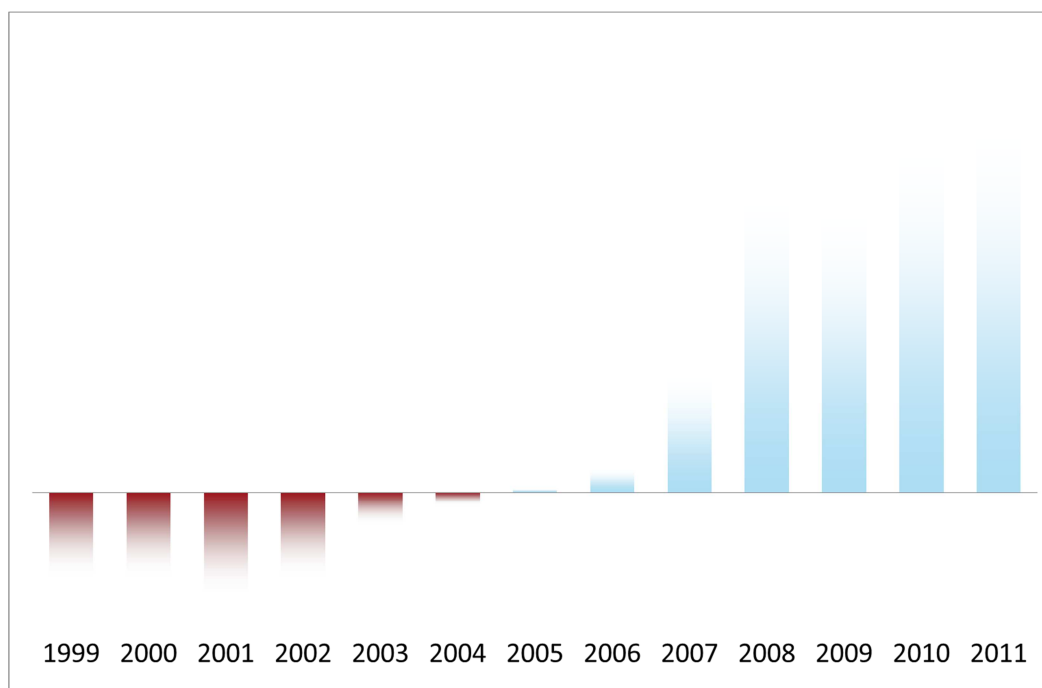
Anmærkning: Bemærk, at afskrivningsomkostningerne på [...] mio. kr. i 2008 ikke figurerer i tabel 5. Årsagen er, at afskrivningsposten er en beregnet omkostning forstået således, at udgifterne er omkostningsført i 2004 og reelt ikke afskrevet over en længere årrække. Når der ses på driftsøkonomien for dankortindløsning på internettet kan det imidlertid give et mere retvisende billede af produktområdet, hvis større investeringer afskrives over en årrække, hvilket er gjort i nærværende tabel.

3.4.3 Nets' resultat før skat og overskudsgrad

- 90 I perioden 2008-2011 har Nets haft et gennemsnitligt årligt resultat på godt [...] mio. kr., jf. tabel 5. Resultatet var lidt lavere i 2009, formentlig som følge af prisnedsættelsen i 2008. Overordnet gav dette anledning til en overskudsgrad før skat på mellem [30-70] og [30-70] pct. i perioden 2008-2011. Til sammenligning var overskudsgraden i private byerhverv i gennemsnit mellem 4 og 7 pct. i samme periode.¹⁹
- 91 Fra og med 2005 begyndte forretningsområdet at genere et positivt årligt resultat og i 2008 blev det akkumulerede underskud vendt til overskud, jf. figur 7. Det vil sige, at Nets siden 2008 har genereret overskud på systemet.

¹⁹ Private byerhverv består af industri, genbrug, bygge og anlæg, bilhandel, bilværksteder mv., engroshandel undtagen med biler, detailhandel undtagen med biler, transport, hoteller og restauranter, information og kommunikation, ejendomshandel og udlejning, videnservice, rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. Råstofindvinding er ikke medregnet. KFST's beregninger baseret på statistikbanken.dk.

Figur 7: Nets' årlige resultat ved indløsning af dankort på internettet



Note: Nets' årlige resultat for 1999 og 2000 er beregnet på baggrund af det oplyste akkumulerede resultat for 2000, [...] mio. kr., svarende til et årligt resultat på [...] mio. kr. i 1999 og 2000. Figuren er ændret, så de konkrete satser ikke fremgår.

Kilde: Nets

- 92 Sammenholdes Nets' omkostninger inden for hvert gebyrtrin med Nets' gebyrer i de tilsvarende trin, fremgår det, at Nets har en overskudsgrad på mellem [0-40]-[30-70] pct. i 2010 og mellem -[20-20] pct. og [30-70] pct. i 2011, jf. nedenstående tabel 8.

Tabel 8 DÆKNINGSBIDRAG OG OVERSKUDSGRAD					
KØBSBELØB	PRIS	DÆKNINGSBIDRAG		OVERSKUDSGRAD	
	2010 - 2011	2010	2011	2010	2011
Under 50 kr.	0,70 kr.	[...]	[...]	[...]	[...]
50-100 kr.	1,10 kr.	[...]	[...]	[...]	[...]
Over 100 kr.	1,45 kr. + 0,1 pct.	[...]	[...]	[...]	[...]

Note: For beløb over 100 kr. er beregning af dækningsbidrag og overskudsgrad beregnet på baggrund af det gennemsnitlige købsbeløb med dankort på internettet i 2010 og 2011 svarende til hhv. [...] kr. og [...] kr. Den gennemsnitlige betalte pris for et gennemsnitligt køb over 100 kr. var således [...] kr. i 2010 og [...] kr. i 2011.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne beregninger på baggrund af oplysninger fra Nets.

- 93 Nets opnår overskud på alle "gebyrtrin" undtagen laveste gebyrtrin i 2011 som følge af de højere omkostninger dette år. Den største overskudsgrad er

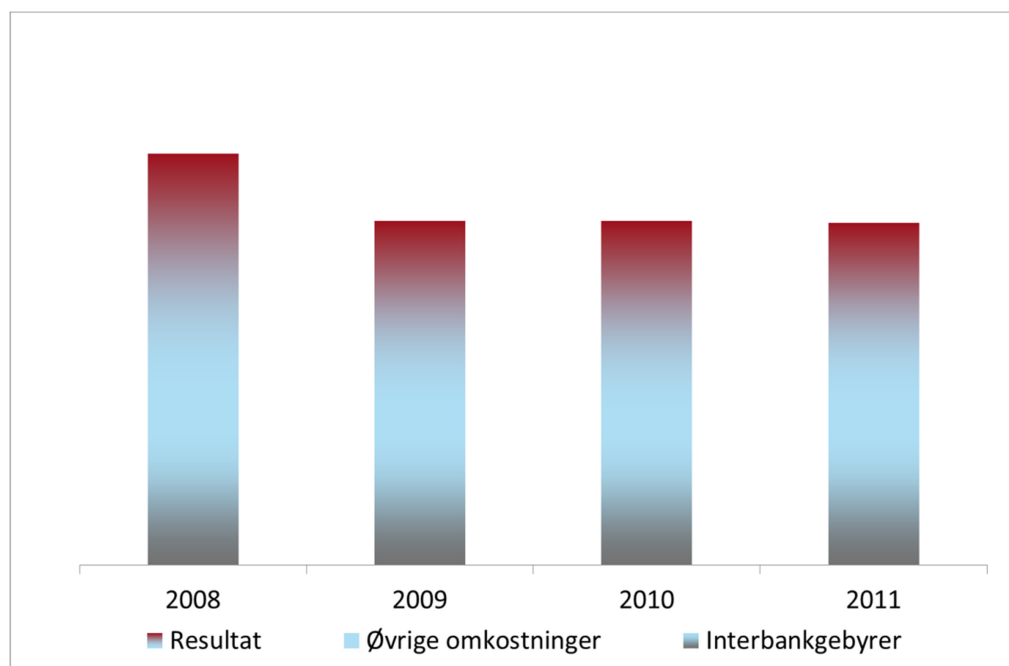
forbundet med køb over 100 kr. Her har Nets en overskudsgrad på [30-50] pct. i 2011 når der alene tages udgangspunkt i serviceafgifterne, dvs. når der ikke medregnes øvrige indtægter i form af abonnementsgebyrer mv.

- 94 Da størstedelen af dankorttransaktionerne på internettet overstiger et købsbeløb på 100 kr., er den primære indtægtskilde således gebyret på 1,45 kr. pr. transaktion samt ad valorem gebyret på 0,10 pct. af købsbeløbet. Gebyrindtægterne for køb over 100 kr. udgjorde [...] pct. af de samlede gebyrindtægter i 2011.

3.4.4 Nets' resultat og omkostninger pr. transaktion

- 95 Hvis der tages udgangspunkt i en dankorttransaktion fås et overblik over hvordan Nets' regnskabsposter fordeler sig. I 2011 betalte internetforretningerne i gennemsnit [...] hver gang en kunde betalte med dankort. Af disse [...] gik [...] til dækning af Nets' egne omkostninger, så som it-drift, personale mv. Derudover blev [...] betalt som interbankgebyr til bankerne. De resterende [...] udgjorde Nets' resultat, jf. figur 8.
- 96 Denne fordeling var også kendetegnende for 2009 og 2010. Faldet i resultatet pr. transaktion i 2009 i forhold til 2008 skyldes primært, at Nets' indførte lave re gebyrer for betalinger under 100 kr. dette år, jf. afsnit 3.3.1.
- 97 For hver dankortbetaling i 2011 gik langt størstedelen af omsætningen ved indløsning af dankort på internettet således til bankerne eller bidrog til Nets' årsresultat.

Figur 8: Nets' resultat og omkostninger pr. dankorttransaktion



Note: Figuren er ændret, så de konkrete satser ikke fremgår.

Kilde: Nets, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

3.5 ANDRE NATIONALE DEBETKORT

- 98 Der findes efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens oplysninger få nationale debetkort, der har samme funktionalitet og dermed er sammenlignelige med dankortet. Ét kort, der minder om dankortet, er det belgiske nationale debetkort, Mr. Cash, der også kan anvendes på internettet.
- 99 Andre europæiske lande som Holland og Norge har også nationale debetkort. Disse kort kan imidlertid ifølge Nets' ikke kan anvendes som betalingsmiddel på internettet på samme måde som dankortet.
- 100 Hverken FDIH eller Nets har yderligere oplysninger om nationale debetkort, herunder omkostningsstrukturer eller prissætning. Det er således vanskeligt at finde nationale debetkort, som er sammenlignelige med dankortet når det drejer sig om internetbetalinger.

4 HØRINGSSVAR

4.1 NETS' HØRINGSSVAR

- 101 Nets har den 12. november 2012 fremsendt høringssvar til styrelsens afgørelsesudkast, der blev fremsendt til Nets den 11. oktober 2012. Nets' høringssvar indeholder tre hovedelementer, 1) at styrelsen dankortgebyrer på internettet behandles isoleret, 2) at konkurrencen på markedet ikke er inddraget i vurderingen af gebyrerne, og 3) at Nets' overskudsgrad på dankortindløsning på internettet sammenlignes med den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv.

4.1.1 Isoleret vurdering af dankortgebyrer på internettet

- 102 Hvad angår den isolerede behandling af dankortgebyrer på internettet, er det Nets opfattelse, at dankortgebyrerne på internettet skal ses *"i lyset af Nets' samlede omkostninger til drift af dankortsystemet. Først når der er fuld omkostningsdækning for det samlede betalingssystem, kan det blive relevant at anvende betalingstjenestelovens § 79 på prissætningen."*

- 103 Bankernes og Nets' omkostningsdækning for driften af dankortsystemet er i den fysiske handel begrænset til halvdelen af omkostningerne ved driften af dankortsystemet, jf. pkt. 56.

- 104 I den forbindelse anfører Nets bl.a.:

"Brugen af dankort i den fysiske handel kan imidlertid ikke adskilles fra brugen i den ikke-fysiske handel. Antallet af dankorttransaktioner på internettet afhænger således af dankortets fysiske udbredelse, idet der ikke er muligt at benytte dankort som betalingsinstrument uden at være i besiddelse af et fysisk betalingsinstrument. Den store udbredelse af dankortet til brug i den fysiske handel er således afgørende for det stigende antal internettransaktioner.

En logisk læsning af betalingstjenestelovens § 79 indebærer således også, at en korrekt vurdering af, om der er anvendt urimelige priser eller avancer i forbindelse med driften af dankortsystemet, indebærer, at den samlede indtjenings- og omkostningsstruktur i forbindelse med driften af dankortsystemet indgår i vurderingen."

- 105 Nets tilføjer derudover at, *"det i forbindelse med dankortforliget i 2005, og de tidligere overenskomster vedrørende dankortet, har været en bærende forudsætning – særligt for vilkåret om, at gebyrerne for dankorttransaktioner for forretninger i den fysiske handel maksimalt må udgøre op til halvdelen af omkostningerne ved driften af dankortsystemet - at der er en friere gebyrfastsættelse for så vidt angår dankortgebyrer i den ikke-fysiske handel."*

- 106 Nets mener derfor, at § 79 først bliver relevant, når der er fuld omkostningsdækning for driften af det samlede betalingssystem.
- 107 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ikke enig i, at lovens bestemmelse i § 79 om anvendelse af urimelige priser og avancer først skal gøres gældende når der er tale om fuld omkostningsdækning i den fysiske handel. Det er styrelsens vurdering, at der er tale om to separate forretningsområder, som i nærværende sag bør vurderes særskilt. Dette understøttes bl.a. af at der i lovens gebyrbestemmelser sondres mellem den fysiske og den ikke-fysiske handel.
- 108 I bemærkningerne til lovens § 79 fremgår det endvidere, at styrelsen kan gribe ind, såfremt forrentningen i investeringerne i "det pågældende forretningsområde" overstiger forrentningen for virksomheder i virksom konkurrence.²⁰ Nets' investeringer i 1999 og de efterfølgende år, som beskrevet i afsnit 5.4.2, vedrørte alene forretningsområdet for dankortbetalinger på internettet, hvorfor styrelsen ifølge bemærkningerne kan sammenligne forrentningen af disse i den ikke-fysiske handel i forhold til forrentningen for virksomheder i virksom konkurrence.
- 109 Der er således ikke forhold i lovens bestemmelser eller i bemærkningerne til loven, som indikerer, at lovens § 79 kun kan anvendes i forhold til en samlet vurdering af en given virksomheds fulde forretningsområde.
- 110 Dertil kommer at styrelsen både i sin undersøgelse i 2000 og 2006 ligeledes alene har fokuseret på dankortgebyrer på internettet i henhold til bestemmelsen om urimelige priser og avancer. I undersøgelsen fra 2000 anlagdes der endvidere et mere snævert område, idet styrelsen her pålagde PBS (nu Nets) at nedsætte et særskilt tillægsgebyr for anvendelse af en bestemt sikkerhedsprocedure i forbindelse med brug af dankort på internettet, jf. afsnit 5.2.1.

4.1.2 Manglende vurdering af konkurrencen på markedet

- 111 Derudover anfører Nets, at ordlyden i § 79²¹ nødvendiggør en markedsafgrænsning med henblik på at vurdere, om der reelt er virksom konkurrence.
- 112 Nets påpeger bl.a. i den forbindelse:

"Såfremt Nets' fastsættelse af gebyrer for indløsning af dankort på internettet udgjorde en urimelig høj prisfastsættelse ville almindelige markedsme-

²⁰ Jf. de særlige bemærkninger til § 79 i L 119 Forslag til lov om betalingstjenester.

²¹ "Ved urimelige priser og avancer forstås priser og avancer, der er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence." Betalingstjenestelovens § 79, 2. pkt.

mer sikre, at aftagerne af Nets tjenester ville søge mod alternative aktører med henblik på håndtering af deres betalinger.

Endvidere må det lægges til grund at almindelige markedsmekanismer, såfremt Nets gebyrfastsættelse var at betragte som urimelig høj, ville betyde, at Nets konkurrenter på markedet ville udbygge deres markedsandele som følge af de gunstige økonomiske indtjeningsforhold på markedet."

- 113 Samlet set er det således Nets' opfattelse, at "Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bør foretage en afgrænsning af det relevante marked, som kan benyttes som vurderingsgrundlag i relation til kriteriet om "virksom konkurrence"."
- 114 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ikke enig i, at det er nødvendigt at foretage en markedsafgrænsning for at vurdere om et gebyr er i overensstemmelse med § 79. Vurderingen af gebyrer og avancer i henhold til lovens § 79, er ikke betinget af, at prisen på det pågældende betalingskort er højere end alternative betalingsformer, eller at konkurrerende aktører vinder markedsandele fra det pågældende produkt, jf. pkt. 136. Der er hverken forhold i lovens bestemmelser eller i bemærkningerne til denne, der indikerer, at styrelsen skal foretage en markedsafgrænsning med henblik på at undersøge konkurrencen på markedet for at vurdere, om § 79 finder anvendelse, jf. også afsnit 5.1 og 5.3.
- 115 Endvidere kan det bemærkes, at dankortet, som er langt den mest anvendte betalingsform på internettet, ikke kan indløses af andre aktører end Nets. Set i lyset af omkostningerne ved indløsning af dankort på internettet og Nets' overskudsgrad på samme jf. afsnit 5.4, er det sandsynligt, at dankortgebyrerne ville være lavere, hvis flere aktører konkurrerede om at indløse betalingskortet.
- 116 Det er styrelsens samlede vurdering, at en række forhold sandsynliggør, at prisen på en dankorttransaktion på denne baggrund er højere end det ville være tilfældet under virksom konkurrence. Disse forhold er beskrevet nærmere i afsnit 5.4.

4.1.3 Sammenligning af overskudsgrad med den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv

- 117 Endelig anfører Nets i sit høringssvar, at grundlaget for at sammenligne overskudsgraden for Nets' indløsning af dankort på internettet med den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv er irrelevant. Det er Nets' opfattelse, at sammenligningen ikke giver et retvisende billede af, hvorvidt der er tale om urimelige priser eller ej i henhold til lovens § 79 som følge af den store forskel i produkttype, omkostnings- og markedsstruktur mv.

- 118 Nets påpeger bl.a. i den forbindelse:

Nets overskudsgrad i forbindelse med indløsning af dankort på internettet er overskudsgraden for et specifikt forretningsområde. Den anvendte overskudsgrad for "private byerhverv" er en gennemsnitlig overskudsgrad for alle de omfattede erhvervs forretningsområder. De enkelte virksomheder i "private byerhverv" vil imidlertid have både højere og lavere overskudsgrader, hvis overskudsgraden vurderes for hver enkelt af de forretningsområder, som de individuelle virksomheder beskæftiger sig med.

At overskudsgraden for "private byerhverv" ligger på mellem 3 og 5 pct. i perioden 2005 – 2010 kan således ikke overføres til Nets' overskudsgrad i forbindelse med det specifikke forretningsområde "indløsning af dankort på internettet".

- 119 Nets mener derfor, at det vil være mere hensigtsmæssigt, at sammenligne Nets' overskudsgrad ved indløsning af dankort på internettet med overskudsgraden for indløsning på internettet af andre gængse betalingskort, herunder MasterCard, Amex og Visa.
- 120 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er enig i, at der i sammenligningen mellem Nets' overskudsgrad og den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv skal tages forbehold for forskelle i produkttyper, markedsstruktur mv. inden for de forskellige brancher. Styrelsen er også enig i, at indløsning af dankort på internettet har flere fællestræk med eksempelvis indløsning af andre betalingskort så som MasterCard og Visa hvad angår markedsstruktur og produkttype mv.
- 121 I vurderingen af gebyrer og avancer i henhold til § 79, skal disse ikke nødvendigvis sammenlignes med en tilsvarende branche, jf. pkt. 135. Derimod er kriteriet, at der sammenlignes med forrentningen hos virksomheder i virksom konkurrence. Indløsning af internationale betalingskort i Danmark er i høj grad præget af Teller, som er den centrale udbyder, hvorfor der ikke nødvendigvis er tale om virksom konkurrence på dette område, og dermed finder styrelsen ikke, at dette nødvendigvis udgør et bedre sammenligningsgrundlag end de private byerhverv.
- 122 Private byerhverv består af en række brancher, hvor konkurrencen sandsynligvis varierer brancherne imellem. Som følge heraf og af andre markedsæssige forhold kan der også være særskilte brancher, hvor overskudsgraden er væsentligt højere end den gennemsnitlige overskudsgrad. Eksempelvis ligger overskudsgraden ved de ti brancher med højest indtjening ca. 20 pct. point højere end gennemsnittet for private byerhverv.

- 123 Dertil kommer, at Nets' overskudsgrad er så markant større end overskudsgraden i private byerhverv og de ti brancher med højest overskudsgrad, at Nets' overskudsgrad med stor sandsynlighed også ville være meget høj, selv hvis der kunne tages hensyn til forskelle i produkttype, omkostnings- og markedsstruktur mv. Derfor er det styrelsens vurdering, at sammenligningen alt andet lige giver en tilstrækkelig indikation af, at indtjeningen er højere end hvad tilfældet ville være under virksom konkurrence, når der samtidig tages hensyn til de øvrige forhold beskrevet i afsnit 5.4.

4.2 FDIH'S HØRINGSSVAR

- 124 FDIH har den 21. november 2012 fremsendt høringssvar til styrelsens afgørelsesudkast, som blev fremsendt til FDIH den 12. november 2012. I sit høringssvar er FDIH overordnet enig med afgørelsen.
- 125 FDIH anfører dog en række forhold omkring de oplysninger, som i afgørelsen er anonymiseret og mener, at det *"foreliggende udkast til påbud giver ikke Nets de rette incitamenter – og FDIH de rette instrumenter – til så hurtigt som muligt at få forhandlet lovlige gebyrer på plads."* Årsagen er ifølge FDIH, at Nets vil vide, at FDIH ikke har kendskab til hverken omkostningerne eller hvilke gebyrniveauer, som kan være rimelige, at Nets ikke i afgørelsen har fået klare retningslinjer for, hvornår der er tale om rimelige gebyrer, og at Nets vil vide, at evt. nye for høje gebyrer kan bevares indtil styrelsen på ny træffer en afgørelse.
- 126 FDIH anfører bl.a. andet i den forbindelse, at *"FDIH har forståelse for, at styrelsen ikke udsteder et egentligt påbud om priser og beregningskalkuler, men uden kendskab til styrelsens beregninger, herunder tal fra Nets, vil det ikke være muligt for FDIH at deltage i en forhandling, som ender med et tilfredsstillende resultat."*
- 127 Styrelsen har vide rammer for udstedelse af påbud i forbindelse med tilsynet med BTL § 79, jf. pkt. 138. Afhængig af overtrædelsens karakter og andre forhold i relation til vurderingen af gebyrniveauer i henhold til lovens § 79 kan styrelsen vælge den type af påbud, der anses som mest hensigtsmæssigt i forhold til den konkrete sag.
- 128 I nærværende sag vil styrelsen på nuværende tidspunkt undlade at udstede et påbud, som angiver konkrete rammer eller spænd for indtjening eller priser, der er i overensstemmelse med lovens § 79. Årsagen er, at det vurderes mest hensigtsmæssigt for konkurrencen på markedet, at markedets aktører selv forhandler sig frem til gebyrer, der ikke indebærer anvendelse af urimelige priser og avancer.

- 129 Såfremt styrelsen angiver præcist hvilke avancer eller gebyrer som efter styrelsens vurdering er i overensstemmelse med lovens § 79, vil det i praksis svare til pris- eller avancelofter. Dette kan risikere, at uniformere gebyrerne for betalingskort generelt, hvilke alt andet lige kan skade konkurrencen mellem indlødere. Dertil kommer at et gebyrloft kan medføre, at konkurrencen begrænses på andre parametre, herunder innovation, produktudbud, sikkerhedsudvikling, hvilket er afgørende for et velfungerende marked for indløsning af betalingskort.
- 130 I nærværende afgørelse påbydes Nets, at nedsætte dankortgebyrerne senest den 31. januar 2013 over for forretninger på internettet således, at der ved fastsættelse af disse gebyrer ikke anvendes urimelige priser og avancer i henhold til § 79 i betalingstjenesteloven.
- 131 Afgørelsen fraholder ikke styrelsen fra på et senere tidspunkt at foretage en fornyet vurdering af kommende dankortgebyrer. Dertil kommer, at et indgreb ikke forudsætter, at et for højt pris- eller avancenniveau skal have været konstateret i en længere periode, men kan foretages umiddelbart, når det konstateres, at en aktør anvender urimelige priser og avancer. Når de nye dankortgebyrer er trådt i kraft, har styrelsen derfor mulighed for efterfølgende foretage en vurdering af, hvorvidt styrelsen skal påbegynde nye tiltag i henhold til § 79.

5 VURDERING

5.1 BETALINGSTJENESTELOVENS § 79

- 132 Det følger af betalingstjenestelovens (BTL) § 79²², at der *"ved fastsættelse af gebyr m.v. i forbindelse med gennemførelse af betalingstransaktioner med et betalingsinstrument som nævnt i § 6, nr. 9, [ikke må] anvendes urimelige priser og avancer. Ved urimelige priser og avancer forstås priser og avancer, der er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence."*
- 133 Bestemmelsen er meget generel og omfatter ifølge lovens bemærkninger *"enhver virksomhed, der fastsætter gebyrer og vederlag i forbindelse med kortbetalinger"*, herunder *"gebyrer fastsat overfor betalingsmodtagere"*, dvs. også servicegebyrer fastsat overfor en fysisk forretning eller en internetforretning.²³ Netop servicegebyrer er den væsentligste omkostning for forretningerne i forbindelse med at modtage kortbetalinger og derved også den væsentligste indtægtskilde for indlødere.
- 134 Hvad angår fortolkningen af begreberne *"urimelige priser og avancer"* fremgår det af lovens forarbejder, at en afgørelse heraf *"må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. Der kan derfor ikke kræves et egentligt bevis for, hvad prisen eller avancen ville være, men der kræves en væsentlig sandsynliggørelse."*²⁴
- 135 En overtrædelse af BTL § 79 er ifølge lovbemærkningerne betinget af en væsentlig sandsynliggørelse af, at der er fastsat priser, som: 1) *"ligger over prisen i andre lande med en effektiv betalingsformidling"*, eller 2) priser, *"der ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne"*, eller 3) priser, *"der medfører en overnormal indtjening, det vil sige en forrentning af investeringerne i det pågældende forretningsområde, der overstiger forrentningen for virksomheder i virksom konkurrence."*
- 136 Det betyder, at styrelsen skal vurdere om det kan sandsynliggøres, at et eller flere af disse tre kriterier er opfyldt.

²² Lovbekendtgørelse nr. 365 af 26. april 2011 om betalingstjenester og elektroniske penge

²³ Jf. de særlige bemærkninger til § 79 i L 119 Forslag til lov om betalingstjenester, fremsat 28. januar 2009, hvori anføres følgende: "Bestemmelsen omfatter alle virksomheders prisfastsættelse i forbindelse med kortbetalinger, herunder udbydere af betalingstjenesters fastsættelse af gebyrer m.v. til kortindehavere, vederlag og gebyrer fastsat over for betalingsmodtagere, vederlag og gebyrer fastsat over for udbydere af betalingstjenester af virksomheder for infrastrukturydelser, og clearing og gebyrer fastsat af betalingsmodtagere over for kortindehavere. Bestemmelsen gælder for alle aktører, der måtte opkræve urimelige vederlag. Bestemmelsen anses for nødvendig, i hvert fald indtil der er skabt fuld og reel konkurrence på betalingskortmarkedet".

²⁴ Jf. de særlige bemærkninger til § 79 i L 119 Forslag til lov om betalingstjenester.

- 137 Hvis styrelsen finder, at der er tale om urimelige priser efter BTL § 79, kan styrelsen udstede påbud om, at *"angivne priser eller avancer ikke må overskrides"*, jf. BTL § 98, stk. 1, nr. 1, eller *"at der ved beregning af priser og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler"*, jf. BTL § 98, stk. 1, nr. 2. Formålet med evt. at fastsætte kalkulationsregler er ifølge lovbemærkningerne, at virksomhederne tilskyndes til at forbedre effektiviteten.
- 138 Styrelsen har således vide rammer for udstedelse af påbud i forbindelse med tilsynet med BTL § 79 og bemyndigelsen rækker så langt, at styrelsen eksempelvis kan fastsætte konkrete maksimale gebyrsatser for Nets i forbindelse med dankortgebyrer, ligesom styrelsen har bemyndigelse til at fastsætte et konkret loft for den indtjening eller avance, som er forbundet med indløsningen af dankort på internettet.
- 139 Afhængig af overtrædelsens karakter og andre forhold i relation til vurderingen af gebyrniveauer i henhold til lovens § 79 kan styrelsen på denne baggrund vælge den type af påbud, der anses som mest hensigtsmæssigt i forhold til den konkrete sag.
- 140 Bestemmelsen om urimelige priser og avancer blev indført i forbindelse med en ændring af den dagældende betalingskortlov i 1999. Forbuddet mod urimelige gebyrer blev udformet generelt og omfattede prisfastsættelsen hos enhver virksomhed, der fastsatte gebyr og vederlag i forbindelse med kortbetalinger.
- 141 I 2000 blev betalingskortloven erstattet af betalingsmiddeloven, som videreførte bestemmelsen, og i 2008 blev bestemmelsen også videreført i betalingstjenesteloven, således at BTL § 79 svarer til henholdsvis betalingsmiddelovens § 15 og betalingskortlovens § 20 a.

Boks 2

BETALINGSTJENESTELOVENS § 79 OG KONKURRENCELOVEN

I forhold til konkurrenceloven, hvor begrebet 'urimelige priser' også kendes, adskiller betalingstjenestelovens § 79 sig på to områder. For det første er et eventuelt indgreb mod urimelige priser og avancer i henhold til betalingstjenestelovens § 79 ikke betinget af, at der først skal konstateres en dominerende stilling. Det betyder, at "indgrebsmuligheden eksisterer i forhold til alle aktører, uanset deres aktuelle styrke på markedet." For det andet forudsætter et eventuelt indgreb "ikke et lige så højt pris- eller avancenniveau, som et indgreb efter den generelle konkurrencelov." Derudover gælder det, "at et indgreb ikke forudsætter, at et for højt pris- eller avancenniveau skal have været konstateret i en længere periode, men kan foretages umiddelbart, når det konstateres, at en aktør anvender urimelige priser og avancer."

Når begrebet 'urimelige priser' vurderes ud fra betalingstjenesteloven er der således ikke tale om samme fremgangsmåde, som tilfældet er ved konkurrenceretlige sager, der om-

handler urimeligt høje priser. Eksempelvis skal den såkaldte "United Brand-test" ikke anvendes, ligesom anden praksis på det konkurrenceretlige område ikke kan være retningsgivende for styrelsens vurdering af, om dankortgebyrerne på internettet er en overtrædelse af betalingstjenestelovens § 79.

Note: Jf. de særlige bemærkninger til § 79 i L 119 Forslag til lov om betalingstjenester.

5.2 TIDLIGERE PRAKSIS

- 142 Som nævnt er BTL § 79 en videreførelse af § 15 i den tidligere betalingsmiddelov, der svarede til betalingskortlovens § 20 a. Praksis og forarbejder relateret til disse to bestemmelser er således også relevant i fortolkningen af betalingstjenestelovens § 79.
- 143 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har tidligere undersøgt gebyrerne for brug af dankort på internettet i 2000 og 2006. I 2000 vurderede styrelsen pris-sætningen på dankortgebyrer på internettet og i 2006 vurderede styrelsen igen PBS' gebyrer samt interbankgebyrerne betalt til bankerne i henhold til den dagældende betalingsmiddelovs § 15.
- 144 I det følgende er disse undersøgelser og afgørelser kort refereret.

5.2.1 PBS' gebyrer for handel på Internettet (2000)

- 145 Kort tid efter at dankortet blev lanceret som et muligt betalingsmiddel på internettet og i anden ikke-fysisk handel, vurderede styrelsen i 2000 dankortgebyrerne for handel på internettet i henhold til den dagældende betalingskortlovs § 20a. Sagen vedrørte PBS' gebyrfastsættelse, som på daværende tidspunkt lå på 1,95 kr. pr. transaktion, samt et risikotillæg på 0,15 pct. hvis internetforretningerne brugte et særligt sikkerhedssystem.²⁵
- 146 Baggrunden for risikotillægget på 0,15 pct. var, at det sikkerhedssystem (SSL-system), som de fleste forretningerne benyttede, indebar en risiko for tab for PBS, som var afhængig af beløbsstørrelsen. Hvis forretningerne benyttede det alternative sikkerhedssystem, kaldet SET-system, blev de ikke opkrævet ad valorem-gebyret på 0,15 pct.
- 147 Styrelsen vurderede om gebyropkrævningen var i overensstemmelse med den daværende betalingskortlovs § 20a (svarende til den nugældende betalingstjenestelovs § 79). Set i lyset af udgifterne til etablering af infrastruktur til internethandel og udvikling af sikkerhedssystemer sammenholdt med den begrænsede handel på internettet i 2000, vurderede styrelsen, at PBS med det

²⁵ Se styrelsens afgørelse "PBS' gebyrer for handel på Internettet" af 27. november 2000.
<https://www.kfst.dk/media/13186/20001127-pbs-gebyrer.pdf>

"aktuelle omfang af internethandel ikke [vil] få dækket sine etableringsudgifter foreløbig. Hertil kommer udgifterne til drift af systemet. På den baggrund er der ikke grundlag for at anfægte transaktionsgebyret på 1,95. Driften af systemet inkl. driftsmæssige afskrivninger af investeringerne må indtil videre antages at ville vise underskud."

- 148 I 2000 havde PBS et akkumuleret underskud på [10-30] mio. kr. jf. tabel 7.
- 149 Hvad angik det særskilte risikotillæg på 0,15 pct. vurderede styrelsen imidlertid det burde sættes ned. Styrelsen anførte bl.a. følgende: *"Styrelsen finder, at risikotillægget på 0,15 pct. må vurderes særskilt. Der er tale om en særskilt ydelse, når forretningen vælger SSL frem for SET. (...) Risikoen kan imidlertid ikke antages at være så stor, at den kan berettige til et tillæg på 0,15 pct. PBS har indtil nu kun haft et mindre tab på dankortet på en enkelt forretning. (...) På et marked med virksom konkurrence vil det ikke være muligt over længere tid at opretholde et tillæg til priserne, der er større end de faktiske omkostninger. Samlet er der derfor grundlag for, at risikotillægget for SSL nedsættes foreløbigt til 0,10 pct. af transaktionsbeløbet."*
- 150 Konkurrencestyrelsen vurderede således, at gebyret på 1,95 kr. pr. transaktion ikke var for højt i forhold til lovens § 20 a, idet PBS fortsat ikke havde opnået et positivt afkast af sine investeringer.
- 151 Styrelsen vurderede imidlertid risikotillægget på 0,15 pct. særskilt., idet der var tale om betaling for en særskilt ydelse. Da omkostningerne forbundet med SSL-systemet ikke kunne begrunde et gebyr på 0,15 pct. af købsbeløbet og styrelsen samtidig anførte, at det ikke ville være muligt over længere tid at opretholde et tillæg til priserne, der er større end de faktiske omkostninger på et marked med virksom konkurrence, vurderede styrelsen, at gebyret på 0,15 pct. ikke var i overensstemmelse med lovens § 20 a.
- 152 PBS nedsatte efterfølgende gebyret til 1,95 kr. + 0,10 pct. af transaktionsbeløbet med virkning fra 1. december 2000.²⁶ Fem år senere sænkede PBS transaktionsgebyret for alle dankortbetalinger på internettet til 1,45 kr. + 0,10 pct. af transaktionsbeløbet – uanset beløb.²⁷

5.2.2 Vurdering af PBS A/S' gebyrer ved Internet-transaktioner (2006)

- 153 Som følge af den øgede handel på internettet undersøgte styrelsen igen dankortgebyrerne på internettet i 2006,²⁸ med henblik på at fastslå om dankort-

²⁶ "PBS' gebyrer for handel på internettet" af Konkurrencestyrelsen, 27. november 2000.

²⁷ Nets' besvarelse af 16. april 2012 af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens spørgsmål.

²⁸ Se Konkurrencestyrelsens rapport af 1. januar 2006, "Konkurrenceforholdene på betalingskortmarkedet 2006".

gebyrerne var urimelige eller førte til en urimelig avance i henhold til den dagældende betalingsmiddelovs § 15.

- 154 På dette tidspunkt opkrævede PBS et gebyr på 1,45 kr. pr. transaktion, samt et ad valorem-gebyr på 0,10 pct., jf. tabel 4.
- 155 Styrelsen konkluderede her: *"For så vidt angår Internet-betalinger - dvs. den ikke-fysiske handel - viser Konkurrencestyrelsens undersøgelse, at PBS A/S' samlede indtægter ved at tilbyde dankorttransaktioner over Internettet endnu ikke har dækket de investeringer, som PBS A/S har afholdt ved etableringen af Internet-betalingssystemet. Konkurrencestyrelsen finder derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag i betalingsmiddeloven for at kræve, at PBS A/S' sætter gebyrerne for dankorttransaktioner over Internettet ned. Da antallet af Internet-transaktioner stiger stærkt, vil betalingsmiddeloven dog give mulighed for på et senere tidspunkt at kræve en nedsættelse af gebyrerne. (...) Konkurrencestyrelsen finder på den baggrund for det andet, at en vurdering af rimeligheden af interbankgebyret er af væsentlig betydning for et fuldstændigt overblik over rimeligheden af PBS A/S' gebyrniveau. Såfremt interbankgebyret, som bankerne opkræver over for PBS A/S, er for højt, vil dette påvirke vurderingen af PBS A/S' gebyrer for betalingstransaktioner over Internettet."*
- 156 Derudover anbefalede styrelsen, at dankortgebyrerne for mindre betalinger burde sættes ned for at styrke handlen på internettet og anden ikke-fysisk handel.
- 157 Styrelsen konkluderede således endnu en gang, at så længe en virksomhed har underskud eller ikke har opnået afkast af sine investeringer, er der ikke tale om urimelige priser eller avancer. Samtidig bemærkede styrelsen, at antallet af transaktioner over internettet var stærkt stigende, hvorfor den tidligere betalingsmiddelov (nu betalingstjenesteloven) gav mulighed for, at styrelsen på et senere tidspunkt ville kunne kræve en gebyrnedsættelse.
- 158 Som resultat heraf introducerede PBS i marts 2008 en ny gebyrstruktur, der gjorde det billigere at foretage små betalinger med dankort på internettet. Denne gebyrstruktur gælder fortsat i dag.

5.2.3 Konkurrencestyrelsens supplerende undersøgelse af PBS A/S' gebyrfastsættelse i den ikke-fysiske handel (2006)

- 159 Som opfølgning på styrelsens vurdering af PBS' gebyrer ved internettransaktioner i 2006, hvor styrelsen udtalte, at et for højt interbankgebyr kunne påvirke vurderingen af dankortgebyrer over for internetforretninger, besluttede

styrelsen senere i 2006 at foretage en særskilt undersøgelse af interbankgebyrerne i henhold til § 15 i den dagældende betalingsmiddellov. I denne undersøgelse²⁹ nåede styrelsen frem til følgende konklusion:

- 160 *"Konkurrencestyrelsen har efter en nærmere vurdering af bankernes omkostninger fundet, at bankerne i gennemsnit havde omkostninger for 1,06 kr. pr. dankorttransaktion i den ikke-fysiske handel i 2005. (...) Konkurrence-styrelsen finder på den baggrund, at interbankgebyret på 1,10 kr., som PBS A/S betaler til bankerne ikke er for højt, da interbankgebyret afspejler bankernes gennemsnitlige omkostninger (inkl. en rimelig forrentning) ved at være dankortudstedere. (...) Konkurrencestyrelsen konkluderer derfor, at den supplerende undersøgelse af interbankgebyret ikke giver anledning til at ændre styrelsens konklusion i rapporten af 1. januar 2006. Konkurrencestyrelsen vil derfor ikke gribe ind over for PBS A/S' gebyrfastsættelse for dankorttransaktioner i den ikke-fysiske handel".*
- 161 Undersøgelsen viste at bankerne i gennemsnit tjente 0,04 kr. pr. transaktion, idet omkostningerne udgjorde 1,06 kr. pr. transaktion og interbankgebyret medførte en indtjening på 1,10 kr. pr. transaktion. Omregnet til en overskudsgrad, svarede bankernes indtjening på dette område til en overskudsgrad på 3,6 pct. Dette niveau blev ikke af styrelsen vurderet som et tilfælde, hvor der var anvendt urimelige priser eller avancer.

5.3 KRITERIER FOR VURDERING AF DANKORTGEBYRER I HENHOLD TIL § 79

- 162 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan, jf. afsnit 5.1, vurdere en overtrædelse af BTL § 79 ud fra tre forskellige kriterier. For denne sag er alle tre kriterier imidlertid ikke relevante.
- 163 I det følgende gennemgås hvert kriterium kort i relation til nærværende sag om dankortgebyrer på internettet.

5.3.1 "Priser som ligger over prisen i andre lande med en effektiv betalingsformidling"

- 164 En sammenligning af gebyrerne for dankorttransaktioner på internettet med tilsvarende gebyrer i andre lande rummer en række udfordringer. Først og fremmest er der meget begrænsede muligheder for at indhente data om gebyrniveauer fra andre lande. Dernæst er det vanskeligt at undersøge og fastslå

²⁹ Se " Konkurrencestyrelsens supplerende undersøgelse af PBS A/S' gebyrfastsættelse i den ikke-fysiske handel" af 23. februar, 2007.
<https://www.kfst.dk/media/3073/konkurrencestyrelsens-supplerende-undersogelse-af-pbs-as-gebyrfastsattelse-i-den-ikkefysiske-hand.pdf>

hvilke lande, der har en effektiv betalingsformidling, herunder hvilke kriterier, der skal opfyldes for, at der kan være tale om en effektiv betalingsformidling. Dertil kommer, at omkostningsstrukturer, regulering og infrastrukturforhold varierer betydeligt fra land til land, hvorfor det ville være vanskeligt at sammenligne gebyrniveauer, selv hvis der fandtes data for en række andre nationale betalingskort.

- 165 Umiddelbart er en vurdering af dankortgebyrer på internettet på baggrund af en sammenligning med andre landes nationale kortgebyrer på internettet således ikke hensigtsmæssig.

5.3.2 "Priser der ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne"

- 166 At tage udgangspunkt i omkostningerne ved indløsning af dankort på internettet og vurdere, om priserne står i et rimeligt forhold til disse, vurderes at være en hensigtsmæssig fremgangsmåde i forbindelse med denne konkrete sag.
- 167 Dels har styrelsen relativt detaljerede oplysninger om omkostninger fra Nets, og dels er en vurdering af gebyrer i forhold til omkostningerne i overensstemmelse med styrelsens hidtidige praksis. I forbindelse med de seneste afgørelser i henhold til BTL § 79, har styrelsen således anført, at det under *"virk-
som konkurrence"* ikke vil være muligt *"over længere tid at opretholde et til-
læg til priserne, der er større end de faktiske omkostninger"*, jf. den refererede afgørelse i afsnit 5.2.1.
- 168 I den forbindelse bemærkes, at der på markeder med svag konkurrence sædvanligvis heller ikke vil være et nedadgående pres på virksomhedernes omkostninger. Således kan både priser og omkostninger være højere på markeder med svag konkurrence end på markeder med en effektiv konkurrence. Hvis gebyret er fastsat på et niveau svarende til omkostningerne, er det derfor ikke ensbetydende med, at gebyret ikke er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence.
- 169 Hvis et gebyrniveau vurderes urimeligt højt i forhold til de relaterede omkostninger, der formentlig er højere end, hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence, vil gebyret dog også være urimeligt højt i forhold til de hypotetiske omkostninger, der måtte gælde i et konkurrencepræget marked. Således kan denne metode i det tilfælde lægges til grund for en vurdering af, om et gebyr er urimeligt højt.
- 170 Det regnskabsmæssige nøgletal overskudsgraden, kan være nyttigt i forbindelse med en vurdering af, om priser står i et rimeligt forhold til omkostningerne. Nøgletallet viser hvor stor en del af omsætningen, der bliver til indtjening i en virksomhed, og beregnes ofte som resultatet af den primære drift i

procent af omsætningen. Overskudsgraden måler således forholdet mellem en virksomheds omsætning og de forbundne omkostninger.

- 171 Sammenligninger på tværs af brancher skal foretages med forsigtighed. Generelt er der mellem brancher stor forskel på produkttype, markedsstruktur mv., hvilket gør, at en sammenligning ikke nødvendigvis giver et retvisende billede af, hvorvidt der er tale om urimelige priser eller ej i henhold til BTL § 79.
- 172 En sammenligning mellem Nets' overskudsgrad og eksempelvis private byerhverv giver derfor en usikker indikation af, i hvor høj grad Nets' indtjening adskiller sig fra det generelle niveau. På denne måde kan en sammenligning af overskudsgrader ikke stå alene, men udgøre et understøttende argument i den samlede vurdering af dankortgebyrerne. Dertil kan bemærkes, at avance-niveauer generelt anses som en af flere indikatorer på konkurrenceintensiteten i et marked.

5.3.3 "Priser der medfører en overnormal indtjening, det vil sige en forrentning af investeringerne i det pågældende forretningsområde, der overstiger forrentningen for virksomheder i virksom konkurrence"

- 173 Ligesom tilfældet med sammenligning af priser på tværs af lande, er sammenligning af forrentning på tværs af brancher forbundet med udfordringer. For det første er det ikke muligt at få et præcist mål for "forrentningen af investeringerne" i nærværende sag, da Nets ikke har mulighed for at opstille en balance for forretningsområdet. Årsagen er, at indløsningen sker på en kortplatform, som er fuldt afskrevet, og at alle omkostninger typisk bliver omkostningsført inden for regnskabsåret. Nets har ikke foretaget regnskabsmæssige registreringer særskilt for dankort, så der kan beregnes nøgletal såsom egenkapitals forrentning eller afkastningsgrad.
- 174 En alternativ måde hvorpå forrentningen af investeringerne kan måles, er ved at estimere en såkaldt intern rente. Den interne rente beregnes ud fra de initiale investeringer og de efterfølgende afkast i en given periode og giver således et billede af forrentningen af investeringerne.

5.3.4 Kriterier for styrelsens vurdering af Nets' gebyrer for betaling med dankort på internettet

- 175 Set i lyset af ovenstående forhold vil styrelsen i nærværende sag tage udgangspunkt i en undersøgelse af, hvorvidt Nets' priser over for internetforretninger, dvs. dankortgebyrerne, står i et rimeligt forhold til omkostningerne, dvs. de omkostninger, som Nets har ved at indløse dankortet på internettet, samt hvorvidt dankortgebyrerne medfører en overnormal indtjening.

5.4 VURDERING AF DANKORTGEBYRER

- 176 Når en vurdering af gebyrer i henhold til BTL § 79 tager udgangspunkt i en virksomheds egen omkostningsopgørelse, skal denne som nævnt foretages med forsigtighed.
- 177 I den forbindelse er det styrelsens vurdering, at de af Nets anførte omkostninger ved indløsning af dankort på internettet i nærværende sag er retvisende. Først og fremmest udgør interbankgebyrerne langt størstedelen af omkostninger (knap [...] pct.). Denne omkostningspost kan udledes af interbankgebyrsatserne, jf. tabel 6, og antallet af dankorttransaktioner i de forskellige gebyrtrin. Nærværende sag vil ikke indeholde en vurdering af interbankgebyrerne i henhold til BTL § 79, jf. boks 3.

Boks 3

INTERBANKGEBYRER VED DANKORTBETALINGER

Som beskrevet i afsnit 5.2.3 har styrelsen tidligere i forbindelse med en vurdering af dankortgebyrerne på internettet foretaget en særskilt vurdering af interbankgebyrerne ud fra BTL § 79. Begrundelsen for undersøgelsen var, at for høje interbankgebyrer ville kunne påvirke vurderingen af PBS A/S' gebyrer, idet kunstigt høje interbankgebyrer kunne medvirke til at presse dankortgebyrerne i opadgående retning. Derfor foretog styrelsen i 2006 en vurdering af om interbankgebyrerne var i overensstemmelse med BTL § 79, dvs. stod i et rimeligt forhold til omkostningerne. Styrelsen vurderede, at interbankgebyrerne var rimelige.

I nærværende sag finder styrelsen ikke anledning til at undersøge interbankgebyrerne særskilt. For det første er interbankgebyrerne for dankortbetalinger på internettet lavere end niveauet i 2006. For det andet er der som følge af de seneste års sager vedrørende interbankgebyrer opstået en konsensus på EU-retligt plan om, at det ikke er hensigtsmæssigt at vurdere interbankgebyrer på baggrund af bagvedliggende omkostninger, som er udgangspunktet for vurderingen i nærværende sag. I Kommissionens seneste sager mod Visa og MasterCard har der været tale om en vurdering efter TEUF artikel 101, stk. 1 og en særlig økonomisk metode er blevet brugt til at analysere interbankgebyrerne med henblik på at fastslå hvilke niveauer, der kan opfylde undtagelseskriterierne til artikel 101. Den 24. maj 2012 stadfæstede domstolen Kommissionens afgørelse fra 2007 i MasterCard-sagen. På denne baggrund vurderes det ikke hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at foretage en nærmere analyse af interbankgebyrerne ved dankortbetalinger med udgangspunkt i BTL § 79.

Kilde: Se bl.a.: "MasterCard mod Kommissionen" (T-111/08)

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=123081&pageIndex=0&doclang=da&m ode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2264640>;

"Commission makes Visa Europe's commitments to cut interbank fees for debit cards legally binding" <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1684&format=HTML&aged=1&language =EN&guiLanguage=en>;

"Commissioner Kroes notes MasterCard's decision to cut cross-border Multilateral Interchange Fees (MIFs) and to repeal recent scheme fee increases – frequently asked questions" <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/09/143&type=HTML>.

- 178 De resterende omkostninger, som primært består af it-drift, service og direkte driftsomkostninger udgør godt [...] pct. af de samlede omkostninger. Disse

omkostninger har styrelsen sammenholdt med tidligere indberetninger fra Nets i forbindelse med tidligere dankortundersøgelser i den fysiske og ikke-fysiske handel.

- 179 Styrelsen har ikke fundet forhold, som kunne give anledning til nærmere at verificere omkostningsposterne under "andre omkostninger", hvorfor disse antages at være retvisende og derfor lægges til grund for styrelsens vurdering.
- 180 Det følger desuden af pkt. 169, at såfremt et gebyr vurderes at være urimeligt højt i forhold til givne omkostninger, vil gebyret også være urimeligt højt i forhold til omkostninger, der som følge af begrænset konkurrencepres, i virkeligheden måtte være lavere.
- 181 I det følgende fremføres en række forhold med udgangspunkt i Nets' indtjening og omkostninger, der vurderes at være relevante i vurderingen af, hvorvidt dankortgebyrerne er i overensstemmelse med BTL § 79.

5.4.1 Nets' overskudsgrad har siden 2008 været over [30-70] pct.

- 182 I 2011 udgjorde Nets' samlede omsætning hidrørende fra indløsning af dankort på internettet knap [...] mio. kr., mens omkostningerne (inkl. interbankgebyrerne) i alt udgjorde [...] mio. kr. Dette indebærer en overskudsgrad på [30-70] pct., jf. figur 9. Det betyder, at Nets tjente [30-70] øre, hver gang virksomheden "solgte dankortindløsning" for 1 kr. I perioden 2008-2011 har overskudsgraden varieret mellem [30-70] og [30-70] pct.³⁰
- 183 Dette niveau er væsentligt højere end Nets' koncernresultat, som siden 2007 har medført en overskudsgrad på mellem 13 og 16 pct. Nets overskudsgrad på koncernniveau er i sig selv høj i forhold til andre erhverv. jf. figur 9. Dette skal sandsynligvis ses i lyset af, at Nets på en række af sine forretningsområder står som den centrale udbyder. Konkurrencepresset fra andre aktører er således relativt svagt.³¹ At overskudsgraden ved dankortindløsning på internettet er endnu højere end det niveau, som kendetegner Nets koncernen generelt,

³⁰ Betalingstjenestelovens § 79 omfatter gebyrer i forbindelse med gennemførelse af en betalingstransaktion, jf. afsnit 5.1. Det er således ikke entydigt, at omsætningsposten "øvrige indtægter", som bl.a. består af konsulenttydelser og andre ydelser i relation til dankortet, skal inddrages i en vurdering af dankortgebyrer i henhold til § 79. I nærværende sag er det dog ikke nødvendigt at tage stilling til dette forhold, da det ikke har betydning for den endelige vurdering. Selv hvis der ses bort fra posten "øvrige indtægter" er der tale om en overskudsgrad på [30-70] pct. i perioden 2008-2011. Dette er endvidere et konservativt skøn. En reel beregning af en sådan overskudsgrad ville forde, at der også ses bort fra alle omkostninger, som måtte være relateret til "øvrige indtægter", hvilket ville medføre et højere resultat, og dermed også en højere overskudsgrad end de [30-70] pct.

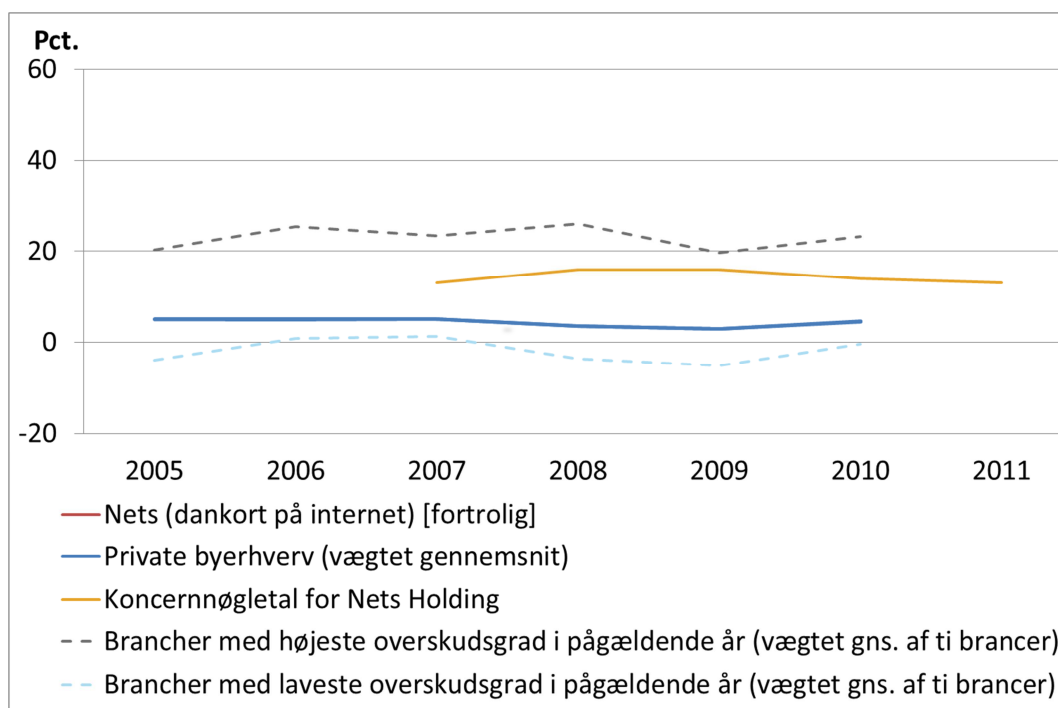
³¹ Se fx Konkurrencestyrelsens analyse af "Betalingsservice", udgivet 19. januar 2011.

understreger således den høje indtjening ved indløsning af dankortgebyrer på internettet.

184 Dertil kommer at en overskudsgrad på over [30-70] pct. må betegnes som meget høj, og sjældent ses i brancher med en virksom konkurrence. Eksempelvis svinger den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv mellem ca. 3 og 5 pct. i perioden 2005-2010, og et vægtet gennemsnit af de ti brancher med højeste overskudsgrad i perioden 2005-2010 er stadig væsentligt lavere end Nets' overskudsgrad ved indløsning af dankort på internettet, jf. figur 9.

185 Private byerhverv omfatter en stor del af den private sektor, jf. anmærkningerne til figur 9. I en sådan sammenligning skal der tages forbehold for forskelle i produkttyper, markedsstruktur mv. inden for de forskellige brancher.

Figur 9: Overskudsgrad for Nets og private byerhverv



Note: Der foreligger ikke tal for private byerhverv i perioden 2010-2011.

Kilde: Danmarks statistik (REGN1 og REGN1A) og Nets, samt styrelsens egne beregninger.

Anmærkning: Overskudsgraden for private byerhverv er beregnet som et vægtet gennemsnit af overskudsgraden for 94 branchegrupper fordelt i hovedbrancherne industri, genbrug, bygge og anlæg, bilhandel, bilværksteder mv., engroshandel undtagen med biler, detailhandel undtagen med biler, transport, hoteller og restauranter, information og kommunikation, ejendomshandel og udlejning, videnservice, rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. Råstofindvinding er ikke medregnet. De stiplede linjer illustrerer et vægtet gennemsnit af de ti brancher med hhv. lavest og højest observerede overskudsgrad blandt de 94 brancher i private byerhverv i de pågældende år. Koncernnøgletallet afspejler Nets koncernens samlede overskudsgrad i perioden 2007-2011. Bemærk, at koncernnøgletallet for 2007 er tilpasset fusionen mellem PBS Holding A/S og Nordito AS.

- 186 Nets har i den forbindelse i sit høringssvar påpeget, at det er Nets' opfattelse, at sammenligningen ikke giver et retvisende billede af, hvorvidt der er tale om urimelige priser eller ej i henhold til lovens § 79 som følge af den store forskel i produkttype, omkostnings- og markedsstruktur mv., jf. afsnit 4.1.3. Nets anfører: *"...at overskudsgraden for "private byerhverv" ligger på mellem 3 og 5 pct. i perioden 2005 – 2010 kan således ikke overføres til Nets' overskudsgrad i forbindelse med det specifikke forretningsområde "indløsning af dankort på internettet"."*
- 187 Da private byerhverv består af en række brancher, vil konkurrencen sandsynligvis variere brancherne imellem. Som følge heraf og af andre markedsmæssige forhold kan der også være særskilte brancher, hvor overskudsgraden er væsentligt højere end den gennemsnitlige overskudsgrad. Eksempelvis ligger overskudsgraden ved de ti brancher med højest indtjening ca. 20 pct. point højere end gennemsnittet for private byerhverv, jf. figur 9.
- 188 Nets' overskudsgrad er imidlertid markant større end såvel den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv som den gennemsnitlige overskudsgrad i de ti brancher med højest overskudsgrad, hvorfor Nets' overskudsgrad med stor sandsynlighed også ville være meget høj, selv hvis der kunne tages hensyn til forskelle i produkttype, omkostnings- og markedsstruktur mv. På denne baggrund er det styrelsens vurdering, at sammenligningen alt andet lige giver en tilstrækkelig sikkerhed for, at indtjeningen er højere end hvad tilfældet ville være under virksom konkurrence, når der samtidig tages hensyn til, at Nets' investeringer har en høj forrentning, jf. 5.4.2.
- 189 Styrelsen har tidligere vurderet, at en overskudsgrad på 3,6 pct. ikke kan betegnes som urimelig, jf. afsnit 5.2.3. Disse niveauer er dog meget lave i forhold til Nets' overskudsgrad på over [30-70] pct. fra 2008-2011.
- 190 Selvom Nets' overskudsgrad i 2011 er faldet til [30-70] pct., synes der ikke umiddelbart, at være tale om en vedvarende faldende tendens i Nets' indtjening ved indløsning af dankort på internettet. Resultatet for 2011 bærer præg af en række enkeltstående omkostninger, jf. afsnit 3.4.2, og brugen af dankort på internettet ser ikke ud til at blive mindre. Det må således formodes, at Nets' alt andet lige fortsat vil bevare en høj indtjening på indløsning af dankort på internettet med de nuværende gebyrsatser.

5.4.2 Nets' investeringer har en høj forrentning

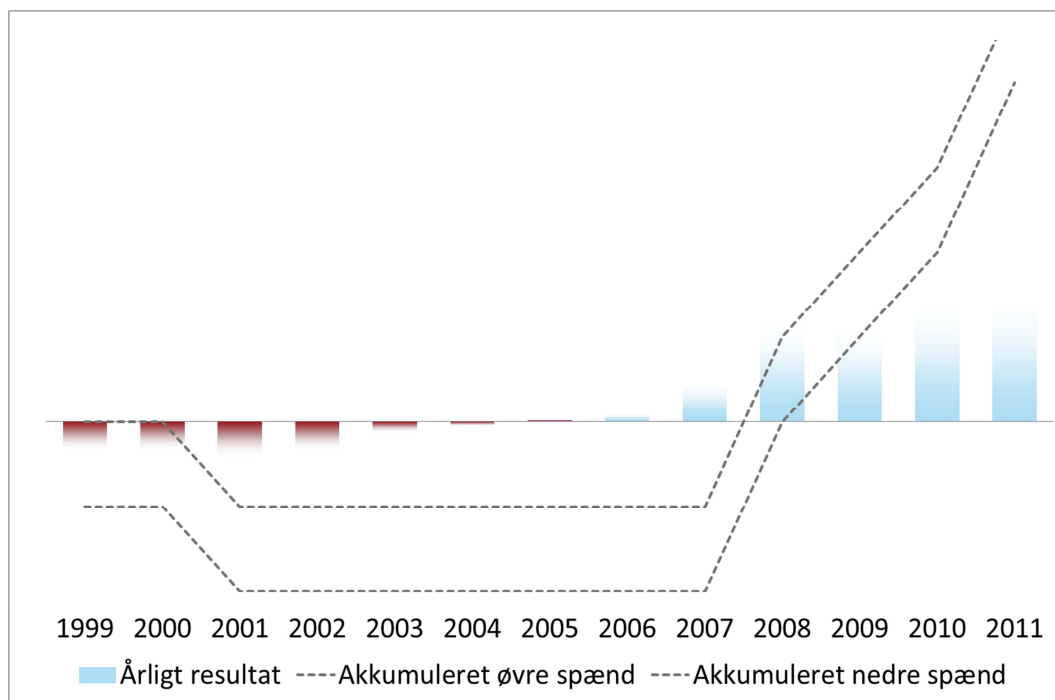
- 191 I tidligere undersøgelser af dankortgebyrer på internettet har styrelsen vurderet, at der ikke var tale om gebyrer, som indebar en overtrædelse af bestemmelsen om urimelige priser og avancer, svarende til nuværende BTL § 79 i betalingstjenesteloven. Årsagen har været, at Nets på daværende tidspunkt endnu ikke havde fået forrentet de investeringer, der var afholdt i forbindelse

med lanceringen af dankortbetalinger på internettet og den følgende udvikling af sikkerhedssystemer mv.

- 192 Således konkluderede styrelsen i sin undersøgelse i 2006, jf. afsnit 5.2.2, at *"PBS A/S' samlede indtægter ved at tilbyde dankorttransaktioner over Internettet endnu ikke har dækket de investeringer, som PBS A/S har afholdt ved etableringen af Internet-betalingsystemet. Konkurrencestyrelsen finder derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag i betalingsmiddelloven for at kræve, at PBS A/S' sætter gebyrerne for dankorttransaktioner over Internettet ned. Da antallet af Internet-transaktioner stiger stærkt, vil betalingsmiddelloven dog give mulighed for på et senere tidspunkt at kræve en nedsættelse af gebyrerne."*
- 193 Siden 2006 er antallet af dankorttransaktioner på internettet vokset betydeligt og som følge heraf også Nets' omsætning. Det betyder, at Nets i dag har fået dækket de initiale investeringer og samtidig har opnået en væsentlig forrentning af disse.
- 194 Ved lanceringen af dankortbetalinger på internettet i 1999 og de efterfølgende år afholdte Nets' en række initiale omkostninger. Den lave omsætning på dankorthandlen på internettet sammenholdt med en række udviklingsomkostninger medførte, at Nets havde årlige underskud på forretningsområdet frem til 2005, jf. figur 10.³² I perioden 1999-2005 voksede det akkumulerede underskud derfor ved indløsning af dankort på internettet.

³² I koncernregnskabet blev udgifterne til lancering og udvikling af dankortbetalinger på nettet ikke afskrevet over en årrække, men omkostningsført i samme år. Set fra et driftsøkonomisk perspektiv kan det være hensigtsmæssigt at afskrive investeringerne over en årrække, hvilket er tilgangen i nærværende afsnit, idet der alene fokuseres på forretningsområdet dankortindløsning på internettet. Se også Tabel 7.

Figur 10: Årlig og akkumuleret resultat ved dankortindløsning på internettet



Note: Ved beregning af det akkumulerede resultat er der ikke taget højde for den generelle prisudvikling. Figuren er ændret, så de konkrete satser ikke fremgår.

Kilde: Nets

- 195 I 2006 havde Nets opnået et akkumuleret underskud på ca. [40-80] mio. kr. ved indløsning af dankort på internettet, men allerede i 2008 var disse investeringsomkostninger blevet dækket og vendt til et akkumuleret overskud. Samtidig indførte Nets lavere gebyrer for køb under henholdsvis 50 og 100 kr., jf. tabel 4. Ad valorem gebyret på 0,10 pct. af købsbeløbet forblev uændret.
- 196 Siden da har Nets genereret et akkumuleret overskud på [160-200] mio. kr. på indløsning af dankort på internettet. Det betyder, at Nets, udover at have fået dækket sine investeringer, hidtil har opnået et samlet afkast, der er [...] gang større end de initiale investeringer på ca. [40-80] mio. kr., svarende til en forrentning på ca. [120-160] pct. når der ses bort fra inflation.³³
- 197 Hvis det gennemsnitlige årlige afkast på Nets' investering estimeres på baggrund af de årlige resultater ved indløsning af dankort på internettet i perio-

³³ Når der tages udgangspunkt i de årlige resultater for indløsning af dankort på internettet, havde Nets i 2004 et underskud på -[40-80] mio. kr. I 2011 var det akkumulerede underskud vendt til et overskud på [160-200] mio. kr. Hvis de -[40-80] mio. kr. ansues som de initiale investeringer, har investeringerne således medført en forrentning på [...] pct.

den 1999-2011, har Nets et årligt afkast på mindst [0-40] pct.³⁴ Det er implicit antaget i beregningen, at kapitalværdien er lig nul for de aktiver, som er forbundet med indløsning af dankort på internettet. Disse aktiver må formodes fortsat at have en reel værdi, hvorfor de [0-40] pct. er et konservativt estimat. Et sådant nøgletal sammenholdes ofte med et risikofrit alternativ, så som renten for statsobligationer med henblik på bl.a. at vurdere risikotillægget ved den pågældende investering.

- 198 I en periode på tolv år med både høj- og lavkonjunktur, hvor den gennemsnitlige rente for statsobligationer har været godt 4 pct.³⁵, må et årligt afkast på [0-40] pct. anses som en høj forrentning.³⁶
- 199 Da renten for statsobligationer ofte omtales som en risikofri rente, er der tale om et risikotillæg på [0-40] pct. point. Dette er relativt højt set i lyset af, at dankortet er langt det mest anvendte betalingsmiddel på internettet, og at antallet af dankorttransaktioner har været stødt stigende siden lanceringen i 1999, hvorfor usikkerheden på investeringerne har været forholdsvis lav. Endvidere har antallet af dankorttransaktioner og derved Nets' indtjening ikke har været yderligere berørt af den seneste økonomiske krise.
- 200 Et mål for afkast, som er forbundet med en risiko, er prisindekset for de 20 mest omsatte aktier i Danmark.³⁷ Aktieinvesteringer omtales ofte som et alternativ til investeringer i obligationer, da der er mulighed for et højere afkast, som følge af den højere risiko. Prisindekset for de 20 mest omsatte aktier i Danmark afspejler udviklingen i den samlede markedsværdi af alle virksomheder tilknyttet indekset. Da indekset består af virksomheder fra en række forskellige brancher, vil konkurrencen sandsynligvis også variere brancherne imellem.
- 201 Dette indeks har haft et relativt højt gennemsnitligt årligt afkast på 9 pct. i perioden 1999-2011, svarende til et risikotillæg på 5 pct. point i forhold til den gennemsnitlige risikofrie rente på 4 pct. Også i denne sammenhæng, når forrentningen af Nets' investeringer sammenlignes med investeringer forbundet med en risiko, må Nets gennemsnitlige årlige afkast på [0-40] pct. ved indløs-

³⁴ Det gennemsnitlige årlige afkast på [0-40] pct. kan også betegnes som projektets interne rente.

³⁵ Beregnet ud fra statsobligationer med en løbetid på 10 år.

³⁶ Hvis der ses bort fra omsætningsposten "øvrige indtægter" ud fra de betragtninger, som er angivet i fodnote 30, er der tale om en intern rente på [0-40] pct. i perioden 1999-2011. Dette er endvidere et konservativt skøn. En reel beregning af en sådan intern rente ville fordrer, at der også ses bort fra alle omkostninger, som måtte være relateret til "øvrige indtægter", hvilket ville medføre et højere årligt resultat, og dermed også en højere intern rente end [0-40] pct.

³⁷ OMXC20 eller C20-indekset, tidligere KFX-indekset, står for OMX Copenhagen 20 og er et prisindeks over de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs.

ning af dankort på internettet betegnes som en høj forrentning af investeringerne.

5.4.3 Nets har en høj indtjening på den marginale transaktion

- 202 Ved vurdering af virksomheders markedsmagt og indtjening benyttes ofte en række beregnede nøgletal på baggrund af pris og marginalomkostninger. Sådanne nøgletal er ofte vanskelige at beregne og behæftede med usikkerheder. Ikke desto mindre kan de give en indikation af en virksomheds indtjening, og om denne er relativt høj eller lav.
- 203 Marginalomkostninger udgør den omkostning, der er forbundet med at producere en ekstra enhed. I nærværende sag vil det svare til de omkostninger, som Nets har ved at indløse en ekstra dankorttransaktion på internettet. Disse omkostninger omtales også som grænseomkostninger.
- 204 Nationalbanken har i forbindelse med sin rapport om "omkostninger ved betalinger i Danmark"³⁸ opdelt Nets' omkostninger i faste og variabeltransaktionsafhængige og variabel-beløbsafhængige omkostninger.³⁹ Dette muliggør en beregning af Nets' omkostninger ved den marginale betaling.
- 205 Hvad angår indløsning af dankort i fysisk og ikke-fysisk handel kan Nets' marginale omkostninger i 2009 ifølge Nationalbanken beregnes til 0,103 kr., når der ses bort fra interbankgebyrer.⁴⁰ Som anført i afsnit 3.4.2 er der ikke store strukturelle omkostningsforskelle mellem indløsning af dankort i fysisk og ikke-fysisk handel. Nationalbankens beregnede variable omkostninger for dankortindløsning generelt vurderes derfor også retvisende for de variable omkostninger ved indløsning af dankort på internettet.
- 206 Marginalomkostningerne er som nævnt i et vist omfang afhængige af købsbeløbets størrelse. Da det gennemsnitlige købsbeløb er højere ved dankortbetalinger på internettet end dankortbetalinger i den fysiske handel, er marginalomkostningerne derfor også højere.

³⁸ Danmarks Nationalbank (2011), "Omkostninger ved betalinger i Danmark". http://nationalbanken.dk/C1256BE2005737D3/side/Omkostninger_ved_betalinger_i_Danmark_rapport!opendocument.

³⁹ Danmarks Nationalbank (2012), "Faste og variable omkostninger ved betalinger i Danmark". http://nationalbanken.dk/DNDK/Publikationer.nsf/side/WP_792012_Faste_og_variable_omkostninger_ved_betalinger_i_Danmark!OpenDocument.

⁴⁰ Ifølge Nationalbanken kan de gennemsnitlige omkostninger, der varierer med antallet af betalinger, beregnes til 0,07 kr., mens de gennemsnitlige omkostninger, der varierer med værdien af betalinger, kan beregnes til 0,0001 kr. pr. betalt kr. Da det gennemsnitlige transaktionsbeløb i 2009 udgjorde 331 kr., kan marginalomkostningerne beregnes til følgende: $MC = 0,07 + 0,0001 \cdot 331 = 0,1031$ kr.

- 207 Marginalomkostningerne ved indløsning af dankort på internettet kan på denne baggrund udledes til 0,126 kr. når der ses bort fra interbankgebyrer.⁴¹ Interbankgebyrerne er at betragte som variabel-transaktionsafhængige omkostninger, hvorfor de også skal medregnes for at give det fulde billede af Nets' marginalomkostninger ved indløsning af dankort på internettet. Dette giver en samlet marginalomkostning på [...] kr.⁴²
- 208 Samtidig var den gennemsnitlige pris pr. dankorttransaktion på internettet i 2009 lig [...] kr.
- 209 Ifølge økonomisk teori vil markeder med fuldkommen konkurrence indebære en prissætning, der svarer til marginalomkostningerne, mens monopoler, der kan udnytte deres markedsmagt, sætter en højere pris, hvor marginalomkostningerne er lig marginalindtægterne.
- 210 I denne sammenhæng er det værd at bemærke, at Nets, der er eneste indløser af dankort, har fastsat en pris ([...] kr.) der omtrent er [...] pct. højere end marginalomkostningerne ([...] kr.).
- 211 Et andet nøgletal, som ofte benyttes til at vurdere en virksomheds markedsmagt og prissætning, er det såkaldte Lerner-indeks, der varierer mellem 0 og 1, jf. boks 4. Et Lerner-indeks på 0 vil svare til en situation med fuldkommen konkurrence og jo større indekset er, jo større vil graden af markedsmagt være og som følge heraf en højere pris.

Boks 4

NETS' LERNER-INDEKS SAMMENHOLDT MED FINANSIELLE SEKTORER

Et nøgletal, som ofte benyttes til at vurdere en virksomheds markedsmagt og prissætning, er det såkaldte Lerner-indeks. Lerner-indekset defineres som: $L = \frac{P-MC}{P}$, hvor P er prisen, og MC er marginalomkostningerne forbundet med et produkt eller tjeneste. Under fuldkommen konkurrence, hvor prisen svarer til marginalomkostningerne, vil Lerner-indekset være 0. Når priserne er højere end marginalomkostningerne, vil indekset være positivt og variere mellem 0 og 1. Jo større indekset er, jo større vil graden af markedsmagt være og som følge af en højere pris.

Lerner-indekset for Nets' indløsning af dankort på internettet kan beregnes til følgende:

$$L = \frac{P-MC}{P} = \frac{[...]-[...]}{[...]} = [0,20 - 0,60]$$

Lerner-indekser er i videnskabelige artikler søgt estimeret for forskellige brancher og lande, herunder den finansielle sektor. En række økonomiske artikler har forsøgt at estimere

⁴¹ Da det gennemsnitlige transaktionsbeløb i 2009 udgjorde 558 kr., kan marginalomkostningerne før interbankgebyrer beregnes til følgende: $MC = 0,07 + 0,0001 \cdot 558 = 0,1258$ kr.

⁴² Det gennemsnitlige interbankgebyr i 2009 udgjorde [...] kr. pr. transaktion. Tillægges dette beløb de 0,1258 fås [...] kr.

Lerner-indeks for den finansielle sektor med henblik på at vurdere markeds- og konkurrenceforhold. Blandt disse artikler ses ofte empiriske resultater, hvor Lerner-indeks for den finansielle sektor i EU estimeres til mellem 0,10 og 0,25. Lerner-indeks for den finansielle sektor i Danmark er i nogle artikler (Weill (2011)) estimeret til ca. 0,30, hvilket indikerer en svagere konkurrence end i andre lande.

Estimaterne skal generelt ses i lyset af, at den finansielle sektor generelt er kendetegnet ved en relativ høj koncentration og at der således ikke nødvendigvis er tale om et marked med virksom konkurrence som angivet i betalingstjenestelovens § 79. Forventningen er således, at markeder med virksom konkurrence kan have lavere Lerner-indeks. Set i lyset heraf, er det således værd at bemærke, at det beregnede Lerner-indeks for Nets' indløsning af dankort på internettet er [0,20-0,60] pct., hvilket er væsentligt højere end beregnede indeks for den finansielle sektor, som også forventes at ligge højere end markeder med virksom konkurrence.

Kilde: Danmarks Nationalbank (2012), "Faste og variable omkostninger ved betalinger i Danmark" og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne beregninger.

Anmærkning: Se fx Laurent Weill (2011): "Bank Competition in the EU: How has it Evolved?", Carbo et al. (2009): "Cross-Country Comparisons of Competition and Pricing Power in European Banking", Fernandez de Guevara and Maudos (2007): "Market Power in European Banking Sectors".

- 212 Nets' Lerner-indeks for indløsning af dankort kan beregnes til [0,20-0,60]. Dette niveau er væsentligt højere end tilsvarende indeks inden for den finansielle sektor i EU, som i en række økonomiske artikler⁴³ er estimeret til mellem 0,10 og 0,25. Estimaterne for den finansielle sektor skal ses i lyset af, at sektoren generelt er kendetegnet ved høj koncentration og som følge heraf et indeks, som må forventes at være højere end markeder med virksom konkurrence.
- 213 Nets' beregnede Lerner-indeks på [0,20-0,60] for dankortindløsning på internettet ligger således højere end beregnede indeks for den finansielle sektor, hvilket taler for, at Nets' Lerner-indeks også er væsentligt højere end tilsvarende indeks for markeder med virksom konkurrence.
- 214 Ovenstående nøgletal og beregninger er estimater hvortil, der er knyttet en række usikkerheder. Sammenligninger og konklusioner på baggrund af disse skal derfor foretages med forsigtighed, og styrelsen har ikke lagt afgørende vægt på dette forhold i vurderingen af, om dankortgebyrerne indebærer en overtrædelse af § 79. Tallene indikerer imidlertid, at Nets' priser ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne, og at indtjeningen ved indløsning af dankort på internettet ikke vil kunne opretholdes i et marked med virksom konkurrence.

5.4.4 Samlet vurdering af dankortgebyrerne på internettet

- 215 I vurderingen af gebyrer i forhold til BTL § 79 er der tale om en konkret vurdering. Idet BTL § 79 omfatter mange forskellige ydelser og produkter relateret

⁴³ Se Boks 4.

til gennemførelse af en betalingstransaktion med forskellig karakteristika og omkostningsstruktur, kan det være vanskeligt og i visse tilfælde uhensigtsmæssigt at fastsætte ens kriterier eller retningslinjer for, hvornår gebyrer er urimelige.

- 216 Centrale elementer så som rimelighed i forhold til omkostninger, relevante nøgletal mv. kan gå igen i eventuelle andre sager, hvor gebyrer vurderes i forhold til BTL § 79, men den endelige vurdering over for et givent gebyr vil altid bero på en konkret vurdering.
- 217 Det fremgår af lovens forarbejder, at en afgørelse i henhold til § 79 må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. I vurderingen af priserne for at modtage dankort og Nets' avance har styrelsen foretaget en undersøgelse af, om priserne står i et rimeligt forhold til de forbundne omkostningerne, og om de medfører en overnormal indtjening hos Nets.
- 218 I nærværende sag er der lagt vægt på følgende forhold:
- 219 Styrelsen har i den forbindelse særligt lagt vægt på følgende forhold:
- Nets har siden 2005 haft et årligt overskud på indløsning af dankort på internettet og har de sidste fire år haft en gennemsnitlig omsætning på knap [...] mio. kr. og et gennemsnitligt årligt resultat på godt [...] mio. kr. Det svarer til, at Nets i perioden 2008-2011 har en årlig overskudsgrad på mellem [30-70] og [30-70] pct. Nets-koncernens samlede overskudsgrad lå i samme periode på mellem 13-16 pct. Indtjeningen ved indløsning af dankort på internettet er altså væsentligt højere end indtjeningen på Nets' andre forretningsområder.
 - Nets' overskudsgrad ved indløsning af dankort på internettet på mellem [30-70] og [30-70] pct. er også markant højere end den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv, som ligger mellem 3 og 5 pct. i perioden 2005-2010.
 - En estimering af Nets' forrentning af investeringerne forbundet med indløsning af dankort giver et årligt afkast på [0-40] pct. i perioden 1999-2011. Et sådant nøgletal sammenholdes ofte med et risikofrit alternativ så som renten for statsobligationer med henblik på bl.a. at vurdere risikotillægget ved den pågældende investering. Da den gennemsnitlige rente for statsobligationer var på 4 pct. i samme periode, indebærer det et risikotillæg på [0-40] pct. point, hvilket må betegnes som højt.
 - Et mål for afkast, som er forbundet med en risiko, er prisindekset for de 20 mest omsatte aktier i Danmark. Dette indeks har haft et gennemsnitligt år-

ligt afkast på 9 pct. i perioden 1999-2011, svarende til et risikotillæg på 5 pct. point i forhold til den gennemsnitlige risikofrie rente på 4 pct. Også i denne sammenhæng må Nets gennemsnitlige årlige afkast på [0-40] pct. ved indløsning af dankort på internettet betegnes som en høj forrentning af investeringerne.

- 220 Endvidere understøtter beregninger af det såkaldte Lerner-indeks sammenholdt med tilsvarende indeks hos andre brancher og beregninger af forholdet mellem Nets' pris og marginalomkostninger, at indtjeningen ved indløsning af dankort på internettet er højere end tilfældet er hos andre brancher og næppe vil kunne opretholdes i et marked med virksom konkurrence.
- 221 Det er på den baggrund styrelsens vurdering, at dankortgebyrerne ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne og at dankortgebyrerne fører til en overnormal indtjening hos Nets.
- 222 Nets' gebyrer for dankort på internettet er derved højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence, og Nets anvender således urimelige priser og avancer ved indløsning af betalingstransaktioner foretaget med dankortet på internettet i strid med betalingstjenestelovens § 79.

5.5 KONKLUSION

- 223 Gebyret, som betales af internetforretningerne til Nets, er reguleret af betalingstjenestelovens gebyrbestemmelser, herunder § 79, hvoraf det fremgår, at der ikke må anvendes urimelige priser og avancer ved gennemførelse af en betalingstransaktion. Ved urimelige priser og avancer forstås priser og avancer, der er højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence.
- 224 Det fremgår af betalingstjenestelovens forarbejder, at en afgørelse i henhold til § 79 må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. I vurderingen af priserne for at modtage dankort og Nets' avance, har styrelsen foretaget en undersøgelse af, om priserne står i et rimeligt forhold til omkostningerne og om de medfører en overnormal indtjening.
- 225 Det er styrelsens samlede vurdering, at Nets' nuværende dankortgebyrer på internettet er højere end, hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence. På den baggrund vurderer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at Nets' gebyrer for dankort på internettet er urimeligt høje og giver anledning til en urimelig høj avance. Gebyrerne udgør således en overtrædelse af betalingstjenestelovens § 79.

- 226 Styrelsen skal i medfør af betalingstjenestelovens § 98, stk. 1, derfor påbyde Nets at nedsætte dankortgebyrerne over for forretninger på internettet således, at der ved fastsættelse af disse gebyrer ikke anvendes urimelige priser og avancer i henhold til § 79 i betalingstjenesteloven.
- 227 Styrelsen kan i henhold til BTL § 98, stk. 1, nr. 1 og 2 udstede påbud om, at "angivne priser eller avancer ikke må overskrides", eller "at der ved beregning af priser og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler", det vil fx sige påbud om fastsættelse af gebyr- eller avanceloftet. I nærværende sag vil styrelsen på nuværende tidspunkt undlade at udstede et sådant påbud, da det vurderes mest hensigtsmæssigt for konkurrencen på markedet, at markedets aktører selv forhandler sig frem til gebyrer, der ikke indebærer anvendelse af urimelige priser og avancer.